

Op te bergen
in de band van
5 oktober 2005

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Verslag

**van de vergadering van de
Statencommissie Omgevingsbeleid**

gehouden op 12 september 2005

INHOUD

Opening	4
Mededelingen	4
Vaststelling agenda	4
Verslagen vergaderingen 23 mei 2005 (MWG) en 20 juni 2005 (RIM) inclusief wijzigingsbladen	4
Ingekomen stukken	4
Rondvraag	7
IPO-aangelegenheden	7
Brief van 22 maart 2005 van de Milieufederatie Drenthe gericht aan het college van GS over verdroging	7
Brief van gedeputeerde staten van 23 juni 2005 inzake plan van aanpak Structuurvisie Zuiderzeelijn (ZZL)	10
Brief van gedeputeerde staten van 1 september 2005 inzake Initiatief tot behoud provinciale bevoegdheid Mijnbouwwet c.a.	18
Publicatie van het Studie- en Ideeëncentrum van D66 Drenthe; Is dat nou Drenthe;	
Een notitie over het landschap	20
Meedenkavonden Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan	24
Sluiting	26
Toezeggingen	27
Bijlage	

STATENCOMMISSIE OMGEVINGSBELEID

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid, gehouden op 12 september 2005 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

A. Lanting (voorzitter)
H. Baas (ChristenUnie)
mevrouw M.J. Berkman-de Haan (GroenLinks)
N.B. Bossina (VVD)
A. Haar (D66)
J. Haikens (VVD)
J. Heetebrij (ChristenUnie)
H.R. Hornstra (PvdA)
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)
B. Janssen (CDA)
C.D. de Jong (Fractie De Jong)
C.H. Kloos (DrentsBelang)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD); agendapunt 9 Structuurvisie Zuiderzeelijn
E. Olij (PvdA)
A.G.H. Peters (CDA)
B. Popken (OPD)
J. Slagter (PvdA)
K.H. Smidt (VVD)
M.J. Smit (D66)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)
M.P. Turksma (PvdA)
mevrouw S. van de Vijver-Geitz (PvdA)
mevrouw K. Westerkamp-Exoo (CDA); agendapunt 9 Structuurvisie Zuiderzeelijn
Th.J. Wijbenga (CDA)

Voorts aanwezig:

mevrouw A. Haarsma (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw A. Edelenbosch (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw T. Klip-Martin (VVD, gedeputeerde)
mevrouw J. Stapert (commissiegriffier)
L. Hoven, projectleider Zuiderzeelijn

Met kennisgeving afwezig:

mevrouw M.J. Kaal (CDA)
G. Wieringa (Drents Belang)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering.

2. Mededelingen

De VOORZITTER merkt op dat vandaag de eerste vergadering is van de nieuwe Statencommissie Omgevingsbeleid, een feitelijke samenvoeging van de vroegere Statencommissies Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit (RIM) en Milieu, Water en Groen (MWG). Deze samenvoeging leidt tot vermindering van het aantal commissievergaderingen. Hij hoopt dat hiermee meer betrokkenheid van de burger kan worden gecreëerd. Hij deelt verder mee dat mevrouw Kaal vandaag niet aanwezig kan zijn.

3. Vaststelling van de agenda

De VOORZITTER deelt mee dat de VVD-fractie heeft verzocht om ingezonden stuk B18, de brief van 2 augustus 2005 van de Landschapswacht; rapportage "steekproef agrarische cultuurlandschappen" te betrekken bij agendapunt 11.

Met inachtneming van bovenstaande opmerking wordt de agenda vastgesteld.

4. Verslagen vergaderingen 23 mei 2005 (MWG) en 20 juni 2005 (RIM) inclusief wijzigingsbladen

De verslagen worden conform ontwerp goedgekeurd en vastgesteld.

5. Ingekomen stukken

De heer POPKEN merkt met betrekking tot ingekomen stuk A4, de brief van 5 juli 2005 inzake jaarverslag 2004 Bestuursovereenkomst landelijke ontwikkeling windenergie (BLOW) op dat dit een duidelijk beeld geeft van de stand van zaken van dit moment. Bij de vaststelling van het Provinciaal Omgevingsplan (POP) II is een motie aangenomen waarvan de strekking luidt dat er voor 1 januari 2006 een begin moet zijn gemaakt met Coevorden. Is er een gerede kans dat het college in de volgende vergadering de stand van zaken kan mededelen?

Mevrouw HAARSMA antwoordt dat defensie een aanvraag heeft ingediend voor de start van de planologische procedure bij de gemeente Coevorden. Spreekster zal tijdens een werkbezoek aan de gemeente Coevorden vragen of de aanvraag snel behandeld kan worden.

De volgende vergadering zal zij exact kunnen aangeven hoe de stand van zaken is en hoe de verdere procedure is.

De heer HORNSTRA vindt dat de tekst niet helemaal overeenkomt met datgene wat er tot twee maal toe in de staten is besloten. Hier zal hij bij de behandeling van de Energienota op terugkomen.

De heer KUIPER merkt op dat de Energienota in het vroege najaar zou worden behandeld, maar nu ziet het er naar uit dat het wat langer gaat duren. Kan de gedeputeerde zeggen wat daarvan de reden is?

Mevrouw KLIP antwoordt dat zij in de vorige commissievergadering heeft aangegeven dat dit in september aan de orde zou komen. De Energienota is in concept klaar, maar omdat zij ook nog met een aantal externe partijen wil praten om ook hun kennis te gebruiken, wordt het wat later. Zij heeft met een aantal grote woningbouwcorporaties gesproken en Energyvalley, de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) en de Milieufederatie staan nog op het lijstje. Als het goed is heeft de commissie inmiddels een

briefje gekregen waarin dat uitstel wordt uitgelegd en de planning is nu dat het in november in het college zal worden behandeld en in december in de commissie en de staten.

Mevrouw BERKMAN stelt voor om ingekomen stuk A8, de brief van 13 juli 2005 inzake de evaluatie van de muskusrattenbestrijding, voor de volgende agenda te agenderen en zal dat onderbouwen.

De VOORZITTER stemt daarmee in. Dit punt zal voor de volgende keer worden geagendeerd, zodat daar nu verder niet op hoeft te worden ingegaan.

De heer POPKEN merkt ten aanzien van ingekomen stuk B7, de brief van 4 juli 2005 van dorps huis "de Foxel" aan de Dienst Landelijk Gebied (DLG) inzake het riviertje De Runde, op dat hij in eerste instantie dacht dat die brief alleen bestemd was voor de DLG en de gemeente. Hij vraagt zich alleen af of de provincie in dezen ook een rol heeft te vervullen.

Mevrouw EDELENBOSCH merkt op dat degene die zich voelt aangesproken, altijd een rol heeft te vervullen. De provincie is de laatste tijd zeer betrokken geweest bij "de Foxel" omdat in de vorige periode veel aandacht is gevraagd voor de waterbeheerproblematiek. Dat is kort geleden opgelost in overleg met de gemeente en het waterschap, zodat de eenden weer kunnen zwemmen. De brief is een klacht over de manier van aanpak bij de DLG en dat moet de DLG zelf oplossen. Het is de DLG ook niet zo zeer aan te rekenen, want het betreft hier een landinrichtingsproject waarbij na een eerste voorlichtingsavond heel veel bezwaren zijn binnengekomen en die moeten tot en met de rechter worden behandeld voordat iemand verder kan gaan. Het conceptontwerp van de inrichting van dat gebied ligt klaar, zal volgende week worden verzonden en zal met het dorps huis "de Foxel" worden besproken. Het gaat daarbij over welk model er wordt gehanteerd en op welke manier het aangepakt gaat worden. Het zal iets anders moeten dan destijds is gedacht omdat in tegenstelling tot deze brief niet alle gronden in het plan van toedeling zijn vrijgemaakt. Op zeer korte termijn zal het college met het dorps huis in gesprek gaan en daarvan is het bestuur inmiddels op de hoogte.

De heer PETERS vraagt of de subsidie die hiervoor beschikbaar was, door de opgelopen vertraging onder druk is komen te staan.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat de vertraging in de gehele landinrichting ter plaatse zit. De middelen zijn de afgelopen jaren op allerlei wijzen ter discussie gesteld. Nu wordt bekeken welke gronden er zijn, hoe het kan worden uitgevoerd en wat het gaat kosten. Vervolgens wordt er in het budget van het landinrichtingsplan gekeken wat er mogelijk is en iedereen zal het zo goedkoop mogelijk moeten uitvoeren, want de bomen groeien niet meer tot in de hemel. Hierdoor kan het zijn dat de manier waarop het aangepakt en uitgevoerd zal worden, beperkt en veranderd zal moeten worden. Er is voor dit onderwerp op voorhand ook geen apart budget weggezet.

De heer KUIPER constateert dat het kennelijk toch niet goed aan "de Foxel" is uitgelegd, want de zorg is daar vooral dat door de vertraging in tijd het geld dat aanvankelijk beschikbaar was vanwege het verstrijken van de termijn op dit moment niet langer beschikbaar is.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat wat cruciaal is voor de uitvoering van de Runde of er ter plekke gronden voor verworven zijn. Natuurlijk is het een onderdeel van het Rundeproject en er zal gekeken worden of dit op een duurzame manier kan worden gedaan. Dat kost namelijk een paar centen. Het plan dient dus nog uitgevoerd te worden en daar heeft zij goede hoop op.

De heer POPKEN merkt met betrekking tot ingekomen stuk B17, de brief van 28 juli 2005 van de heer Van Glansbeek te Paterswolde inzake ontwerpbestemmingsplan "Sportcomplex de Marsch Paterswolde" op dat de brief nogal kritisch is gesteld met betrekking tot het aantal keren dat belangheb-

benden zijn gehoord. De planontwikkeling gaat nu verder, maar is de provincie nog van plan om daar een extra hoorzitting aan te wijden?

Mevrouw HAARSMA antwoordt dat het volledige plan nog moet worden behandeld. Het is te doen gebruikelijk dat mensen die bedenkingen tegen een plan hebben, door het college worden gehoord. Dat is ook de strekking van de brief. De provincie gaat niet over zaken die in de gemeente spelen, maar als het plan bij de provincie ter beoordeling voor komt te liggen worden belanghebbenden die bedenkingen hebben gemaakt, gehoord.

De heer KUIPER merkt ten aanzien van ingekomen stuk B18, de uitgangspunten investeringsbudget landelijk gebied en het provinciaal meerjarenprogramma op dat het hem niet om de inhoud van die stukken gaat, want daar is hij het best mee eens. Afgelopen vrijdag heeft spreker bij de bijeenkomst over boer en natuur een indrukwekkend verhaal van de gedeputeerde gehoord. In het laatste zinnetje van de brief staat dat de komende maanden een concept zal worden opgesteld en dat dit in december aan de commissie zal worden voorgelegd. In de Statencommissie Cultuur en Welzijn is er een gewoonte gecreëerd dat majeure zaken worden besproken met die commissie. Hij stelt voor om dat ook binnen deze commissie te doen, want het is niet niets wat er moet gebeuren, gezien de regelgeving die afkomstig is van het Rijk. Spreker heeft de gedeputeerde vrijdag horen melden dat er met de gemeenten afzonderlijk wel te praten was en het lijkt spreker dan ook verstandig om dergelijke majeure projecten ook in deze commissie door te spreken.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat in deze commissie altijd zeer diepgravend over onderwerpen wordt gesproken, maar als de commissie daar nog eens in het bijzonder over in gesprek wil, dan kan dit door aan het Presidium een voorstel te doen om dit punt op de agenda van deze commissie te zetten. Dat wat er in de brief staat is conform hetgeen in de vorige commissievergadering is afgesproken, namelijk om eerst eens af te vangen wat er bij de maatschappelijke organisaties (gemeenten, waterschappen) leeft, daar eerst wat structuur in aan te brengen en dit dan met de commissie te bespreken, aangezien dat het voertuig is voor de komende jaren. Indien de commissie dit wenst kan er natuurlijk best een ochtend of dagdeel aan worden besteed.

De VOORZITTER zal dit punt noteren voor bespreking in het presidium.

De heer POPKEN merkt met betrekking tot de brief van 5 augustus 2005 van mevrouw C. Scholtheis te Wijster inzake de bestrijding van jacobskruiskruid door de provincie Drenthe, op dat er inmiddels een plan van aanpak is verschenen. Dat biedt goede handvatten om de bestrijding van deze bloem adequaat aan te pakken. Met name aan de uitvoering van dit plan van aanpak schort het een en ander, zo blijkt uit de brief. Hij is benieuwd hoe de bestrijding van het jacobskruiskruid in het komende jaar door de provincie zal worden geregeld.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat in de vakantie het bericht kwam van een van de partners dat rijkswaterstaat niet extra ging maaien. Collega Swierstra was toen nog niet op vakantie en heeft de directeur van rijkswaterstaat in het noorden gebeld. Er is door alle partners voortvarend en adequaat opgetreden. Niet alle jacobskruiskruid is daardoor verdwenen maar mensen zijn door de bank genomen wel tevreden hierover. Het is niet mogelijk om overal tegelijk het jacobskruiskruid weg te halen, dus dit moest volgtijdelijk gebeuren. In het najaar zal dit worden geëvalueerd en vorige week is daar in het bestuurlijk overleg met de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) nog tevredenheid over uitgesproken. Er is daar gevraagd om weer met alle partners die evaluatie te doen, zodat dit volgend jaar systematisch kan worden voorbereid. In haar ogen is het bestrijden van het jacobskruiskruid goed gegaan, voorzover daar de mogelijkheden voor waren. Wel zal uit de evaluatie blijken dat de bestrijding van het jacobskruiskruid wel een paar centen heeft gekost.

De heer SMIT merkt ten aanzien van de brief van 29 juli 2005, Landschapswacht; rapportage "Steekproef agrarische cultuurlandschappen" op dat hij ooit in het verleden een rapportage van de Landschapswacht heeft gehad, waarbij het toen om de terreinen van Staatsbosbeheer ging. Nu zijn het de terreinen van Drents Landschap. De gedeputeerde heeft naar aanleiding van die eerste rapportage gezegd met een evaluatie of onderzoek te zullen komen naar de situatie die toen is gesignaleerd. Hij stelt voor om ook deze rapportage te bespreken als die evaluatie op tafel ligt. Wanneer kan die evaluatie in deze commissie worden besproken?

Mevrouw EDELENBOSCH had begrepen dat dit onderwerp ook door de VVD bij de bespreking van de groene nota van D66 aan de orde zou worden gesteld. De brief en het rapport zijn midden in de zomer aangekomen en spreekster had hem zelfs nog niet gekregen. Naar aanleiding van de vorige rapportage heeft de statencommissie een werkbezoek gebracht en er is driekwart jaar een vacature geweest, dus het wordt nu met vertraging opgepakt en naar aanleiding van de gesprekken die al met de commissie zijn gevoerd, zal zij daarop terugkomen.

6. Rondvraag

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

7. IPO-aangelegenheden

Er zijn geen vragen of opmerkingen naar aanleiding van IPO-aangelegenheden.

8. Brief van 22 maart 2005 van de Milieufederatie Drenthe gericht aan het college van GS over verdroging

Mevrouw VAN DE VIJVER merkt op dat de directe aanleiding voor haar reactie de brief van het college van 3 februari 2005 is. Wie die brief leest kan tot de conclusie komen dat het nog niet zo slecht gaat met het herstel van de verdroging in Drenthe. Driekwart van het verdroogde areaal is enige mate hersteld en op 20% van het areaal is het herstel maar liefst meer dan 50%. Die percentages steken gunstig af bij het landelijk gemiddelde. Dat is niet slecht. Zij heeft de achterliggende stukken echter bekeken en dan is het beeld een stuk minder rooskleurig. Nog nergens is er sprake van volledig herstel en de prognose is dat dat ook in 2010 minimaal zal zijn. In 2015 wordt ingeschat dat 40% van het areaal volledig hersteld zal zijn. In POP II is opgenomen dat die 40% al in 2010 moet worden gehaald. Dat betekent dat op het moment dat POP II werd vastgesteld al bekend was dat over vijf jaar sprake moest zijn van een volledig herstel van 40% van de gronden. Voor de vertraging in het herstel is een aantal knelpunten aan te wijzen. Soms zijn de natuurgebieden te klein, want te kleine natuurgebieden vormen geen hydrologische eenheid, waardoor het moeilijk is het gehele watersysteem te herstellen. Grote aaneengesloten gebieden die wel een hydrologische eenheid kennen, moeten nog tot stand komen in het kader van de ecologische hoofdstructuur (EHS). De verwerving van gronden verloopt traag. De onderliggende oorzaak is vaak dat de financiële middelen ontbreken. Daarnaast speelt nog weer het probleem van de monitoring en de beschikbaarheid van een goede kaart. Het is echter niet altijd een kwestie van megaprojecten en heel veel geld. De Milieufederatie heeft in de brief van 22 maart 2005 gewezen op een rapport van het verdrogingsforum. Dat is een ambtelijke werkgroep waarin nagenoeg alle betrokken partijen in Groningen en Drenthe zijn vertegenwoordigd. De Milieufederatie vraagt het college om de projecten die zijn opgenomen in het rapport "Aanpak verdrogingsbestrijding" ter kennisgeving aan te nemen, maar de projecten en hun prioritering te bevestigen. Zij hoort nu graag van de gedeputeerde wat de reactie van het college is geweest op de vragen van de Milieufederatie. Ten tweede verneemt zij graag welke acties de gedeputeerde inmiddels heeft ondernomen om de verdrogingsbestrijding weer op koers te krijgen. Verder wil spreekster weten wat de stand van zaken is met betrekking tot de monitoring en de totstandkoming van een meer bruikbare kaart. Zij hoort voorts graag van de andere fracties of deze haar zorg delen als het gaat om de voortgang en het herstel van de verdroging.

Mevrouw BERKMAN deelt de zorgen van de PvdA over de verdroging. In september 2003 heeft zij een initiatiefvoorstel voor wijziging van de provinciale verordening met betrekking tot de waterhuishouding in Drenthe gedaan en daarin is te lezen welke ideeën GroenLinks daarover heeft. Zij ondersteunt de PvdA in haar zorg om deze problematiek en de wens van de PvdA om met ideeën te komen teneinde deze problematiek op te lossen. Zij wacht verder de beantwoording van het college af.

De heer SMIT deelt ook de zorg over de verdrogingsproblematiek. Hoe is de planning van de betrokken waterschappen in dezen? Deze zijn toch ook bij een aantal van deze projecten betrokken? Vindt de vertraging zijn oorzaak in de planning van de waterschappen of heeft dit een andere oorzaak?

De heer HAIKENS deelt de zorg van de PvdA. Bij het oppervlaktewater is er sprake van een zeer wisselend beeld en als hij dit jaar kijkt dan wisselen perioden van droogte en vochtigheid elkaar zeer sterk af. Als het gaat om het gewenste grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR) dan hebben de staten via het POP de opdracht gegeven om dit door de waterschappen te laten uitvoeren, maar het uitvoeren, regels stellen en zeggen hoe het moet betekenen in de praktijk nog niet dat het ook op die manier wordt ingevuld. Grondwater en grondwaterstand is een weerbarstig geheel en laat zich niet eenvoudig beïnvloeden door het bedenken van regeltjes. Hij deelt de zorg dat de signalering hier en daar terecht is, maar de vraag is of daar op korte termijn iets aan kan worden gedaan. Het gaat om langdurige processen die moeilijk beïnvloedbaar zijn. Het college en de waterschappen kunnen alleen hun uiterste best doen om de doelstellingen te halen, maar het is niet iets waarvan zij de oplossing aan een draadje hebben hangen.

De heer HEETEBRIJ merkt op dat dit onderwerp de bijzondere belangstelling van zijn fractie heeft. Hij sluit zich aan bij de opmerkingen en vragen die door de PvdA zijn gesteld.

Mevrouw KLIP antwoordt dat het prettig is te horen dat partijen de zorgen over de verdroging van Drenthe delen. Daarin zijn de staten het kennelijk eens met het college. Als het gaat om de stukken dan zijn dat de brief van 3 februari 2005, de notitie over verdrogingsbestrijding, het document "Aanpak verdrogingsbestrijding" en de brief van de Milieufederatie. In de notitie van 3 februari 2005 is te lezen dat 40% volledig herstel in 2010 niet haalbaar is, maar dat er wel een behoorlijk herstel zal worden gerealiseerd. Overigens was die 40% volledig herstel in 2010 afgeleid van een motie in de Tweede Kamer. Langzamerhand wordt echter bekend dat de huidige systematiek van het berekenen van de verdroging geen recht doet aan de daadwerkelijk bereikte resultaten. Immers, indien 50% van 100 hectare grond een volledig herstel kent en die andere 50% niet, dan mag dit niet worden meegenomen in de berekening, omdat is afgesproken dat alleen totale gebieden worden meegenomen. Dat wil zeggen dat op wat kleinere schaal die percentages wel worden gehaald, maar niet voor het totale gebied. Spreekster heeft begrepen dat inmiddels ook in Den Haag een bijeenkomst heeft plaatsgevonden over een andere systematiek die landelijk gehanteerd zal worden. Naast alle gebieden die zijn opgenomen op de huidige verdrogingskaart, zijn er ook projecten die niet op die kaart stonden, ter hand genomen. Het gaat hier over het Hunzeproject en het Oude Diep waar aanzienlijke natuurwinsten zijn behaald die niet meedoen in die oorspronkelijke telingsystematiek die is afgesproken. In de brief van februari en de notitie over verdrogingsbestrijding was te lezen dat de huidige kaart is gebaseerd op de natuurfuncties die in het waterhuishoudingsplan zijn aangegeven. Dat is heel belangrijk geweest om een stimulans te geven aan verdrogingsbestrijding, maar de analyses zijn gebaseerd op kennis van de terreinbeheerders. Dat is subjectieve kennis, die overigens heel waardevol is. De nieuwe kaart zal worden gekoppeld aan het GGOR-traject, dat daar heel nauw mee samenhangt. Dat betekent dat die kaart zal zijn gebaseerd op de objectieve gegevens, namelijk op de natuurdoeltypekaart waar mee zal worden gewerkt. Ook aan die kaart zal een instrumentarium moeten worden gekoppeld met betrekking tot hoe er wordt gemeten en hoe er wordt gemonitord, om te bepalen of het ook effect heeft gehad wat er is gedaan. Als laatste komt daarbij dat het GGOR, dat afkomstig is uit het Nationaal bestuursakkoord water, qua kwaliteit inmiddels ook is gekoppeld aan de Kaderrichtlijn water, omdat de hoeveelheid water ook invloed heeft op de che-

mische en de ecologische samenstelling van dat water. Ook de Kaderrichtlijn water verplicht de provincie om in 2015 een goede chemische en ecologische toestand van zowel het grond- als het oppervlaktewater bereikt te hebben en zij gaat ervan uit dat die doelstelling van 40% wel in 2015 zal worden gehaald, gekoppeld aan de nieuwe verdrogingskaart. Mevrouw Van de Vijver vraagt wat er tot nog toe is gebeurd op het gebied van de verdrogingsbestrijding. Er gebeurt voortdurend iets op dit gebied, want dit is een onderwerp dat niet alleen provinciaal hoog op de prioriteitenlijst staat. Er is een monitoringsysteem ontwikkeld om te kunnen meten wat er aan de verdroging gedaan wordt. De vier noordelijke provincies Groningen, Fryslân, Drenthe en Overijssel, de inliggende waterschappen, de drie betrokken waterleidingmaatschappijen en een drietal gemeenten werken samen met TNO. Het Rijk heeft aangegeven dat TNO € 900.000,- van het ontwikkelingsbudget aan dit project mag besteden. Inmiddels is ook het kader van het GGOR vastgesteld. Dat heeft zij net in haar stukken aangetroffen en voor de volgende keer staat dit op de agenda van de commissie. Het kader van het GGOR wordt in principe gevormd door de punten die in POP II staan, gecombineerd met een aantal extra procesmatige afspraken en daarin zijn ook de procesafspraken met de waterschappen opgenomen. Het is dus te zwart-wit om te stellen dat het aan de vertraagde afspraken met de waterschappen zou liggen dat zaken niet goed gaan. Dat dingen te langzaam gaan ligt aan een complex van factoren. Zo simpel als oorspronkelijk werd gedacht dat het was, is het niet. Dat betekent niet dat er niet ongelooflijk veel gebeurt op dit gebied. Vandaar dat het Waterbeleid 21e eeuw (WB21) en de Kaderrichtlijn water nu gekoppeld gaan worden aan het oplossen van het verdrogingsprobleem. Wat is er nu gebeurd met de projecten die door het verdrogingsforum zijn aangedragen en waar ook de brief van de Milieufederatie aandacht aan besteedt. Dat verdrogingsforum is een adviesclub en de adviezen van dit forum vormen één van de bouwstenen die worden gebruikt bij de afweging om tot bepaalde projecten te komen. Alleen dat stuk kan nooit bestuurlijk worden vastgesteld omdat er bestuurlijk veel meer argumenten zijn om projecten ter hand te nemen. Het is dus weliswaar een nuttige bouwsteen waar ook absoluut naar gekeken wordt, maar niet de enige bouwsteen. Daarom wordt ook die rapportage niet bestuurlijk vastgesteld.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw VAN DE VIJVER hoort graag wat concretere dingen van de gedeputeerde. Als eerste heeft de gedeputeerde uitgelegd dat de berekeningen van de verdroging zoals deze zijn voorgelegd en die ten grondslag liggen aan de notitie van februari wellicht de feitelijke situatie geen recht doen. Spreekster zou de gedeputeerde graag ronduit willen horen zeggen dat de situatie feitelijk veel beter is dan uit de cijfers blijkt. Daarbij is nog de vraag hoeveel beter de feitelijke situatie dan is. Ten aanzien van het monitoringsysteem en de nieuwe kaart die in de maak is, merkt zij op dat in de rapportage van het verdrogingsforum en bij de Milieufederatie al langer bekend is dat er gewerkt wordt aan een monitoringsysteem en dat er problemen zijn met de financiering. Al met al suddert dit plan nu al weer een jaar en schiet het niet erg op. In het stuk met betrekking tot het GGOR en het kaderrapport, die voor de komende commissievergadering staan geagendeerd, heeft zij gezien dat er voor het opstellen van het GGOR in 2008 de waterschappen een verbeterde knelpuntenkaart zullen opstellen en een eventueel plan van aanpak. Is dat dan de kaart waar het over gaat en ligt die er dan pas in 2008? De gedeputeerde zegt dat het verdrogingsforum een adviesclub is en dat het document dat zij hebben opgesteld nooit bestuurlijk kan worden vastgesteld omdat het slechts om een advies gaat. Op de laatste pagina van het eigenlijke document wordt een aantal hele concrete voorbeelden genoemd van situaties die direct zijn aan te pakken, die geen grof geld kosten en die kunnen worden meegenomen in andere plannen. Gebeurt dat ook, of wordt er gewoon gezegd dat het alleen maar om een advies gaat dat niet past binnen het beleid zoals de provincie dat nu voert?

De heer SMIT heeft gehoord dat het om een complexe materie gaat. Dat onderschrijft spreker en hij heeft ook nooit beweerd dat het erg eenvoudig was. Er is gezegd dat er goede afspraken zijn met de waterschappen. Betekent dat dan dat de planning wel bekend is en kan de gedeputeerde dan ook zeggen hoe die planning eruit ziet? Betekent dat dat de huidige verdraging, al dan niet veroorzaakt door een

verkeerd monitoringsysteem, weer ongedaan kan worden gemaakt? Hoe ziet de planning er nu in de tijd uit?

De heer HAIKENS had even het idee dat de monitoring niet helemaal in rode was en dat deze niet het feitelijke beeld weergeeft. Hoe zit dat dan? Is er daadwerkelijk sprake van een beter monitoringsysteem en hoeveel beter is dat dan? Krijgen de staten daar ook meer inzicht in? Dat lijkt hem logisch, want de staten vinden nu dat het niet goed is en veel beter kan. Op welke manier gebeurt dat dan? Indien het feitelijke beeld moet worden bijgesteld omdat het niet klopt, hoe ver staat de feitelijke situatie dan werkelijk van de planning af? In hoeverre lopen de afspraken met de waterschappen parallel met deze nieuwe inzichten van monitoring en kan daar op termijn wel aan worden gewerkt? Dit is een weerbarstige en complexe materie die niet van vandaag op morgen kan worden opgelost.

Mevrouw KLIP antwoordt dat de berekeningssystematiek inderdaad geen recht doet aan de feitelijke situatie. Er wordt dan ook een verbeterde monitoringssystematiek opgezet. De feitelijke situatie met betrekking tot verdroging is dan ook aanzienlijk beter dan het nu lijkt. Concrete getallen kan zij nu niet geven, maar die zal zij de commissie schriftelijk doen toekomen. Spreekster heeft de indruk dat het op dit moment wel opschiet met het nieuwe monitoringsysteem en dat er vorderingen worden gemaakt. Weliswaar is het systeem nog niet klaar, maar er wordt meer dan voortvarend aan gewerkt en dat is ook wel nodig. Mevrouw Van de Vijver loopt vooruit op het GGOR-kader waar de volgende commissievergadering over zal worden gesproken. Op dat moment zal spreekster daar wat gedetailleerder op in gaan. De GGOR-kaart die in 2008 zal verschijnen is wel de vernieuwde kaart waar zij in eerste termijn over heeft gesproken. Spreekster kan niet uit haar hoofd bij de verschillende projecten aangeven welke adviezen van het verdrogingsforum nu wel en niet zullen worden meegenomen en wat daar mee gebeurd is. Het is zo dat in het noorden in het gebied van de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's een Stuurgroep Water 2000+ actief is. Dit is een schoolvoorbeeld voor de rest van Nederland en aanstaande donderdag wordt er ook een convenant ondertekend waarbij alle inliggende gemeenten, de waterschappen, de provincies en rijkswaterstaat hele duidelijke afspraken maken wat, wanneer en door wie er iets gedaan moet worden. Het convenant kent dus meetbare doelstellingen en de concrete projecten die door het verdrogingsforum worden aangedragen worden dan ook besproken in de Stuurgroep Water 2000+, want dat is het gremium waarbinnen bestuurlijk voor bepaalde projecten wordt gekozen. De projecten van het verdrogingsforum komen daar dan ook absoluut ter tafel, maar per project afzonderlijk kan spreekster dat niet aangeven. Het is niet zo dat er met de projectvoorstellen van het verdrogingsforum niet iets serieus wordt gedaan. De heer Smit vraagt of de planning nu bekend is, maar dan verwijst zij toch weer naar het kader voor het GGOR, waar veel gedetailleerde zaken in staan. Het lijkt haar reëel om dit de volgende commissievergadering aan de orde te stellen. Aan verbetering van het monitoringsysteem wordt gewerkt. Volgens de systematiek zoals die tot nu toe is afgesproken en waarbij alleen naar totale gebieden wordt gekeken, zal de verdroging pas in 2015 voor 40% zijn opgelost.

9. Brief van gedeputeerde staten van 23 juni 2005, kenmerk 25/4.3/2005006001, inzake plan van aanpak structuurvisie Zuiderzeelijn (ZZL)

De heer BAAS heeft de brief van de provincie gelezen en hij zal in ieder geval kort zijn. Het proces gaat gewoon door en wat er nieuw aan is, is dat er door de discussie in de Tweede Kamer wat meer aarzelingen zijn gekomen en die kan spreker zich wel voorstellen. Er is veel papier gewisseld, maar wat er uit de bus is gekomen is dat het proces gewoon doorgaat met dien verstande dat er nog een extra variant, de Hanzelijn-plus/plus is bijgekomen. Iedereen vindt het ook nog steeds belangrijk dat het geld wat het Rijk heeft gereserveerd voor de ZZL keurig netjes voor die lijn bestemd blijft. Zijn fractie kijkt met belangstelling uit naar hoe het proces verder gaat lopen. Hij heeft in de brief van de minister ook gelezen dat er voor het zomerreces nog over gesproken zou worden, maar hoe de laatste stand van zaken is weet hij niet. Wat hem betreft is het nog steeds een kwestie van zitten blijven en zich niet verroeren. Omdat er nog geen nieuw beslismoment is houdt hij het daar nog maar even bij.

De heer JANSSEN sluit zich ten dele bij de woorden van de heer Baas aan. Ook het CDA is blij met de zorgvuldige afweging die het Kabinet nu voorstaat. Verder heeft hij weinig behoefte aan een diepgaande discussie op dit moment. Het standpunt van het CDA is ook vrij duidelijk geweest in de loop der jaren en zijn voorkeur gaat dan ook uit naar een snelle verbinding met de Randstad. De voorkeur die het CDA heeft is die voor een magneetweeftrein. Het CDA wacht wel met spanning af wat er in april 2006 vanuit de Tweede Kamer naar de provincie toekomt. Kunnen de coalitiepartijen aangeven of zij hun standpunt inzake een snelle verbinding zullen handhaven? Of volgen zij de standpunten van hun Tweede Kamerfractie, waardoor er een vijfde variant in de vorm van de Hanzelijn-plus/plus aan is toegevoegd?

De heer BOSSINA merkt op dat het Langman-akkoord en in het verlengde daarvan de ZZL, het faseverschil tussen het noorden en het westen zouden moeten wegnemen. Dat is jarenlang het uitgangspunt van denken, plannen en handelen geweest. Sinds enige tijd springen er allerlei kikkers uit de kruiwagen. Overeind blijft evenwel in het debat van 7 en 8 juni van de Tweede Kamer met de regering dat de kamer erkent dat er voor de oorspronkelijke probleemsituatie in het noorden van het land een oplossing moet komen en dat er geïnvesteerd moet worden in economische structuurversterking. Daar zal zijn fractie de kamer aan houden en daar hoort voor spreker een snelle verbinding tussen de Randstad en het noorden van Groningen bij. Naar de € 2,7 miljard die in Den Haag op de plank ligt wordt door verschillende kamerleden gulzig gekeken. Er is een aantal kamerleden die voor dat bedrag hele andere bestemmingen hebben. Die opvatting deelt hij niet. De tijdelijke commissie voor infrastructuurprojecten (TCI) komt op het juiste moment en kiest toevallig dit project uit. Wat blijkt is dat regering en kamer in het noorden eigenlijk helemaal op het verkeerde spoor zitten. Er komt dus iets nieuws, namelijk een structuurvisie. De staten verkeren op dit moment niet in de positie daar iets aan te veranderen. Hij wacht samen met de stuurgroep ZZL lijdzaam af wat het nieuwe jaar gaat brengen. Wel blijven de vier oorspronkelijke varianten op de discussietafel liggen. Vooruitlopend op de uitkomst van deze discussie is door het duo Hofstra/Dijksma een vijfde variant toegevoegd, namelijk de Hanzelijn-plus/plus. De ZZL-varianten worden naar hun mening te duur. Van de € 2,7 miljard kan volgens dit duo € 1 miljard naar ontsluiting van de noordvleugel van de Randstad en voor de rest kan de Hanzelijn-plus en een flink deel van de tweede plus door cofinanciering worden uitgevoerd. Nu zijn de heer Hofstra en mevrouw Dijksma zwaargewichten in de kamer en zij zullen het voorstel ongetwijfeld hebben laten doorrekenen. Hij heeft deze sommen niet gezien maar via de stuurgroep ZZL zal het college er ongetwijfeld het een en ander van hebben vernomen. Wil het college deze kennis met de staten delen? Als dit zo is, waarom zijn de oorspronkelijke vier varianten dan nog in beeld? Vindt het college met de VVD dat het bedrag van € 2,7 miljard dat bestemd is voor de ontwikkeling van Noord-Nederland daar ook moet worden ingezet? Dit bedrag moet niet deels opgaan aan de noordvleugel voor de Randstad. Is het ook niet zo dat de Hanzelijn-plus los staat van de ZZL? Is het resterende deel van van die € 2,7 miljard wel toereikend voor de aanleg van de Hanzelijn -plus? Hij heeft daar twijfels over. Is daar wel een financiële onderbouwing voor? Is er dan voor die tweede plus wel rijksgeld beschikbaar? Of wordt het een sigaar uit eigen doos? Moet de conclusie niet zijn dat die € 2,7 miljard moet worden aangewend voor projecten die het Rijk toch al moet financieren, zodat in feite wordt gezocht naar een elegante manier om € 2,7 miljard te bezuinigen? Hiervoor lijkt zich een kamermeerderheid af te tekenen zonder dat er ook nog maar één cijfer te zien is geweest. Deelt het college zijn zorg of kan het college een zonniger scenario schetsen?

De heer HAAR vindt het op zich een goede zaak dat er een herbezinning komt rond de zaken met betrekking tot de ZZL. De TCI heeft een aantal dingen aangegeven waardoor het noodzakelijk is om nut en noodzaak van de ZZL nog eens goed tegen het licht te houden. Dat is ook duidelijk gebleken in de Tweede Kamer. Spreker denkt dat bij de bevolking toch het idee heerst dat de ZZL een doordenderende trein is. De heer Baas gaf ook al aan dat het een beetje de Aldersexpres is die niet te stoppen valt. Die indruk heerst er wel vaak. Wanneer je ziet dat er nu een structuurvisie moet komen, en ik kijk de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) daar op na, dan constateer dat die structuurvisie daarin eigenlijk nauwelijks in voorkomt. De bedoeling van de structuurvisie is dat deze voor april 2006 in de Tweede Kamer komt en dat de bevolking ook bij de totstandkoming van die structuurvisie wordt betrokken. Daar is geen

officiële procedure voor in de zin dat die structuurvisie in de inspraak komt, maar wel dat de bevolking erbij wordt betrokken. Daar is de brief van de minister tamelijk onduidelijk over, want hierin wordt alleen maar aangegeven dat in de periode voor de totstandkoming van de structuurvisie de inwoners rondom bepaalde mijlpalen erbij zullen worden betrokken. Dat lijkt spreker een tamelijk duistere formulering, want wat zijn dan die mijlpalen die moeten zijn bereikt wanneer de bewoners zullen worden betrokken bij de totstandkoming van de structuurvisie? Als de structuurvisie er dan is tegen 1 april 2006 dan moet die worden behandeld en moet er in de periode van 1 april 2006 tot 1 juni 2006 inspraak worden geregeld. Nu lijkt spreker twee maanden voor een project van een dergelijke importantie en waar zoveel haken en ogen aan vast zitten een betrekkelijk korte periode. Hierdoor wordt ook weer het beeld bevestigd dat de inwoners van Noord-Nederland er eigenlijk niets over te vertellen hebben. Na alle problemen rondom de Betuwelijn is het een buitengewoon kwalijke zaak als die indruk wordt bevestigd door de gehaastheid die ook weer in deze procedure zit en dat dit beeld alleen maar versterkt dat de Aldersexpres niet te stoppen valt en dat er een fuik wordt ingegaan waar het noorden zelf nauwelijks enige invloed op heeft. Het is weliswaar een rijksproject waar de stuurgroep over gaat, maar zijn er plannen op welke wijze die betrokkenheid van de burgers in die twee maanden zal worden geregeld? Dat is namelijk een van de belangrijkste zorgen die D66 bij deze procedure heeft.

De heer POPKEN kan kort zijn. Lopende het traject komen er steeds meer plannen bij en nu gaat het weer over een Hanzelijn-plus/plus. Wellicht komt er nog wel eens een plus bij. Hij is blij dat er nu uitdrukkelijk een heroverweging zal plaatsvinden middels die structuurvisie, waarin diverse varianten nog weer eens nadrukkelijk worden bekeken. Hij ziet met belangstelling uit naar wat deze studie hem te bieden heeft en zijn standpunt is nog steeds dat er geen magneetweeftrein moet komen. In de planvorming is een belangrijk facet de exploitatie van de variant. Daar maakt spreker zich zorgen over en daar heeft hij nu geen helder beeld van. De zorgen zijn wellicht onterecht en eerdere berichtgeving daarover lijkt te suggereren dat het treinkaartje erg duur gaat worden. Dan is de vraag of de passagier daartoe genegen is. Hij wacht eerst af hoe de ontwikkelingen zijn met betrekking tot de structuurvisie en de onderzoeken die daardoor plaatsvinden.

De heer KUIPER merkt op dat hierover een langdurige discussie plaatsvindt die al in de vorige statenperiode is begonnen. Het is tot nu toe altijd besproken in het forum van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN). Nu vindt het overleg daarover plaats in het algemeen bestuur van het SNN. GroenLinks heeft zich altijd op het standpunt gesteld dat het bedrag van € 2,73 miljard op een of andere manier wel ten goede moet komen aan de snelle spoorverbinding met het noorden en het westen, maar niet middels een zweefbaan. Zijn fractie heeft zich steeds op het standpunt gesteld dat dit zou moeten gebeuren door een snelle Intercityverbinding omdat dat een zodanige versnelling biedt ten opzichte van de huidige situatie dat dit tegenover de magneetweefbaan (MZB) voldoende soelaas kan bieden en goede effecten voor het noorden kan hebben. In de SNN heeft die discussie veelvuldig plaatsgevonden en nu ziet hij dat er toch geen dwarsverbinding is met de leden van het algemeen bestuur van het SNN. Dat is merkwaardig. De provincie kan zich nu wel uitspreken, maar dan zit er weer zo'n rare schakel tussen. Het is spreker als lid van het presidium op dat moment ontschoten omdat hij op vakantie was en er niet bij kon zijn, maar hij had toch graag gehad dat de dwarsverbinding naar de SNN-leden zou hebben plaatsgevonden. Ten aanzien van het bedrag van € 2,73 miljard heeft spreker zich steeds op het standpunt gesteld dat die hiervoor juist ingezet zou moeten worden. Dit leidt namelijk tot structuurverbetering middels die snelle spoorverbinding. Daar is op alle mogelijke manieren aandacht aan besteed. Uit de gesprekken met ambtenaren en ministers en de discussie rondom de heer Alders, was zijn conclusie dat het bedrag van € 2,73 miljard ook aan andere alternatieven besteed zou moeten worden. Die toezegging heeft hij ook gekregen en dat werd ook bevestigd door de publicatie van vorige week over het vervoersplan dat via het ministerie is gepubliceerd en waarin staat dat hetzelfde bedrag van € 2,73 miljard voor dit project is uitgetrokken en ook is gereserveerd. Het verheugt spreker zeer dat het geld daarvoor ook kan worden uitgetrokken. Wat hem wel verbaast is dat de inwoners van de betreffende regio's bij de besluitvorming in 2006 worden betrokken in de vorm van inspraak. Hij heeft zich altijd op het standpunt gesteld dat dit te mager is. Bij een dergelijk majeur project, waarbij duidelijk kan worden ge-

vraagd wat de bevolking wil, kan ook een volksraadpleging worden georganiseerd. Door diverse fracties in het bestuur van het SNN wordt spreker hierin ondersteund en de Friese VVD-fractie heeft zich ook op soortgelijke wijze uitgesproken. De CDA-fracties binnen diverse gemeenten willen zich ook op die manier gaan inzetten en spreker wil dat dit wordt ondersteund door de provincie Drenthe, zodat hij hardop kan zeggen dat de bevolking hierover wordt geraadpleegd. Als dat is gebeurd kan er pas goede bestuurlijke besluitvorming plaatsvinden. De discussie die vervolgens zou moeten plaatsvinden in SNN-verband zou hij er graag in zien uitmonden dat er een volksraadpleging plaats zal moeten vinden.

Mevrouw HUISMAN merkt op dat er al veel is gezegd en de ZZL wordt zo onderhand een Zuiderzeurlijn. Toen zij de brief van de minister onder ogen kreeg was haar eerste gedachte dat de regio wordt uitgerangeerd en op een zijspoor wordt gezet. Het Rijk neemt immers de verantwoordelijkheid over. Bovendien loopt de discussie over de ZZL weer eens vertraging op. De prijsvraag waardoor duidelijkheid zou ontstaan over de exploitatiemogelijkheden van de verschillende varianten en waar dus heel veel van afhing voor de uiteindelijke keuze, is afgeblazen en er zal opnieuw een discussie over nut en noodzaak moeten worden gevoerd. Natuurlijk is het zo dat er lering moet worden getrokken uit het debacle rondom de Betuwelijn en de HSL, maar dat wil nog niet zeggen dat er lichtzinnig is besloten tot aanleg van een ZZL. Als zij de ontwerpsamenwerkingsovereenkomst en de enorme stapel rapporten ziet, dan bewijst dit het tegendeel. Bovendien is de bevolking ook al ingeschakeld geweest op de meedenkavonden over het conceptprogramma van eisen. Er kan dus eigenlijk over kapitaalvernietiging worden gesproken. Feit is dat het Rijk nu de regie overneemt, zoals spreekster al heeft gezegd. Een pluspunt is dat nu weer alle alternatieven onderzocht gaan worden. Er is zelfs al een Hanzelijn-plus/plus-variant. Nu blijkt wel uit de beantwoording van kamervragen dat er al een onderzoek is geweest naar alternatieve doelstellingen om de economische structuur van het noorden te versterken, waarbij er wordt gekeken of er ook iets anders kan worden gedaan dan alleen de ZZL. Daaruit blijkt dat er geen concrete investeringsdoelen zijn gevonden, dus deze leveren hetzelfde effect op als de ZZL. Zij kan zich dan ook niet aan de indruk onttrekken dat de Hanzelijn-plus/plus-variant een doekje voor het bloeden is, want de omschrijving is immers nog niet duidelijk. Indien bovendien de doelen die wel worden genoemd alsnog worden uitgevoerd, dan vraagt dit heel veel overleg tussen de verschillende partners. Zij vraagt zich dan ook af welke garantie kan worden gegeven dat de financiële toezeggingen door het Rijk en de regionale overheden daadwerkelijk gestand kunnen worden gedaan. Wat betekent dit uitstel nu voor de noordelijke samenwerking? Over het betrekken van de bevolking, waarover door verschillende partijen is besproken, merkt zij op dat de tijd tussen het bekend worden van de structuurvisie in april 2006 en het aflopen van de inspraakperiode in juni 2006 wel erg kort is. Op de website van de ZZL is te lezen dat begin september 2005 een brief is gestuurd naar 15.000 huishoudens in de provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel, Flevoland en Noord-Holland en de ontvangers worden uitgenodigd om deel te nemen aan een discussiebijeenkomst met daaraan gekoppeld een representatieve enquête via Internet. In oktober zullen dan per provincie 24 deelnemers worden geselecteerd voor deze discussiebijeenkomsten.

De heer KUIPER vraagt of het voor de PvdA voldoende is dat er 15.000 huishoudens van de 1 miljoen mensen naar hun mening wordt gevraagd en dat er binnen die groep ook nog eens een selectie wordt gemaakt om duidelijk te krijgen wat de mening van de bevolking daarover is.

Mevrouw HUISMAN merkt op helemaal niets van die mogelijkheid te weten. Haar vraag is alleen of het college hiervan op de hoogte is en of het erbij is betrokken. Bovendien staat er in haar verkiezingsprogramma dat de PvdA de bevolking wil raadplegen.

De heer KUIPER vraagt of dit voldoende is voor de fractie van de PvdA.

Mevrouw HUISMAN antwoordt dat dit geen echte raadpleging is. Betekent dit ook dat de resultaten van de meedenkavonden in de prullenbak verdwijnen? Haar fractie vindt dat er overleg met de andere noordelijke overheden moet blijven en dat het noorden zich gezamenlijk sterk moet voelen. Vanuit die kracht

moet er volop aan het proces worden deelgenomen om de doelstelling waarvoor de plannen van de ZZL zijn gemaakt, verder te realiseren.

Mevrouw WESTERKAMP heeft gehoord dat de PvdA het jammer vindt dat de regie in handen van het Rijk komt. Het is echter een goede zaak dat het Rijk dit een zodanig majeur voorstel vindt en dat het een regionaal onderscheidend project is. Het is een nieuwe ontwikkeling op het gebied van vervoer en is ook bijzonder belangrijk voor de economie. Spreekster denkt dat het daarom juist bijzonder belangrijk is dat de regie in handen van het Rijk komt omdat het een majeur project is. Deelt de PvdA die mening? Het gaat hier om een lijn die bijzonder belangrijk is voor Noord-Nederland.

Mevrouw HUISMAN antwoordt dat zij die mening niet deelt want de regio had al heel veel gedaan om nut en noodzaak uit te zoeken en onderzoeken te doen en als zij kijkt naar de beantwoording van kamervragen dan heeft zij juist het gevoel dat aan de regio een brevet van onvermogen wordt uitgedeeld.

Mevrouw WESTERKAMP merkt op dat als het Rijk bereid is om dit te doen, het een erkenning is van het feit dat het een regionaal overstijgend project is. De tweede vraag is of het dan niet bijzonder goed is dat er ook andere gemeenten bij betrokken zijn.

Mevrouw HUISMAN antwoordt dat zij daarin van mening verschilt met mevrouw Westerkamp.

De heer DE JONG is van mening dat het goed is dat er op de rem is getrapt door de Tweede Kamer. Het verhaal, de moties en de debatten die hebben plaatsgevonden en de uitkomsten ervan hebben geleid tot een betere definitie van nut en noodzaak en een betere uitkomst van die debatten en discussies. Wat hij vooral toejuicht is dat dit op landelijk niveau meer bediscussieerd wordt en dat de besluitvorming waar het noorden eigenlijk al mee bezig was, met allerlei bestuurlijke stokpaardjes van persoonlijke belangen van bestuurders in het noorden, eigenlijk in de wacht is gezet. Dat bevalt hem en wat hem ook bevalt is dat de staten zuinig moeten zijn op het verdere verloop van de discussie die vanuit de Tweede Kamer plaats zal vinden. Het verhaal van Dijkstra en Hofstra over de Hanzelijn-plus/plus kan wel degelijk positief uitpakken voor het noorden, want dan is het noorden spekkoper van meer infrastructuur voor minder geld. Wat spreker betreft moet de discussie vooral ook daarover gaan en hij is heel benieuwd hoe komend voorjaar de zaken op tafel zullen liggen. Vooralsnog is hij blij dat dit landelijke aandacht krijgt, want het is niet te verkopen dat hier wordt gediscussieerd over de besteding van belastinggeld van iemand uit Vlissingen en Maastricht. Hij is dus blij met de huidige stand van zaken.

De heer KLOOS heeft in het verleden aangegeven hoe er door DrentsBelang werd gedacht over de projecten zoals deze zijn gelanceerd, zoals de zweeftrein en dergelijke. Dat waren dure varianten. Er zijn vier notities aan de orde geweest, waarin het ging over de onmogelijkheid van de uitvoerbaarheid van dergelijke varianten en hij was dan ook zeer blij met de discussie die in de Tweede Kamer heeft plaatsgevonden, waarbij onder meer de VVD en PvdA de Hanzelijn-plus/plus hebben omarmd. Het is goed om de mogelijkheden en onmogelijkheden daarvan te laten uitkristalliseren, zodat er een goed uitgewerkt plan komt. Het optimaliseren van de Hanzelijn-plus leek hem een nog veel betere optie, maar een snelle Intercity via het traject zoals dat nu wordt voorgestaan kan hij ook nog wel omarmen. De lopende trajecten die er op dit ogenblik zijn en de discussies zal hij afwachten en hij is blij dat op landelijk niveau die zaken zijn opgepakt. Hij zal nu afwachten wat eruit Den Haag zal komen en blijft waakzaam dat de belangen van het noorden daar op een of andere manier goed in worden meegenomen. Hij is in ieder geval blij met de nieuwe discussie over de Hanzelijn-plus.

Mevrouw WESTERKAMP heeft al aangegeven dat zij dit niet alleen een regionaal project vindt, maar een Europees project en daarom is het goed dat het op rijksniveau wordt getild. Zij is blij dat het Rijk de regiefunctie nu mede heeft overgenomen en dat het noorden bij monde van het SNN daar een grote vinger in de pap in heeft is goed.

Mevrouw HAARSMA merkt op dat nu het plan van aanpak voor de Structuurvisie Zuiderzeelijn voorligt. Het zal duidelijk zijn dat de partijen politieke bespiegelingen hebben gehouden, maar gaat nu met name om het plan van aanpak en niet om politieke besluitvorming. Het lijkt haar beter om de projectmanager Zuiderzeelijn, de heer Hoven, de beantwoording van de vragen te laten doen.

De heer HOVEN zal zich onthouden van bestuurlijk-politieke argumenten en zich neutraal opstellen, gelet op het proces dat nu wordt doorlopen. De ChristenUnie heeft geen inhoudelijke vragen maar is akkoord met het plan van aanpak. Ook het CDA is akkoord met het plan van aanpak, maar spreekt nog wel een voorkeur uit voor de magneetweefbaan, maar die voorkeur moet vooral volgend voorjaar goed worden afgewogen. De Tweede Kamer heeft afgelopen voorjaar een aantal malen gedebatteerd over de Tijdelijke Commissie Infrastructuurprojecten (TCI). Daarbij kwam in elk debat in meer of mindere mate ook de ZZL om de hoek kijken, maar beslissend voor de provincie en voor de ambtenaren is het plan van aanpak dat na de twee debatten in de kamer over de TCI is omarmd door de Tweede Kamer. Op 29 juni 2005 is in een algemeen overleg aan de orde geweest het plan van aanpak dat nu voorligt. Kamerlid Dijkzema was de eerste om te erkennen dat de tweede discussie over de TCI, waarin de verdeling van €2,73 miljard over de noordvleugel en Noord-Nederland aan de orde kwam, niet had mogen plaatsvinden. Die discussie heeft de toon helaas wel een tijdje gezet in de Tweede Kamer. De Tweede Kamer heeft erkend dat het een premature discussie was. De VVD geeft aan dat een structuurvisie iets nieuws is en dat klopt, want een structuurvisie als deze is nog nooit vertoond in Nederland. Het gaat om een structuurvisie over een miljardenproject. Het rapport van de commissie Duijvestein heeft heel hard door- gewerkt, zowel interdepartementaal als in de Tweede kamer, waarbij ook de rol opvatting van kamer en kabinet aan de orde is geweest. Over de rapportages van die commissie is uitvoerig gediscussieerd en gedebatteerd en spreker verzekert de staten dat dit project in Den Haag onder een vergrootglas ligt. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft voor zichzelf een veranderdoel gedefinieerd en zal zich to- taal andere manieren van werken eigen moeten maken. Dit is het eerste project dat in het kader van dit veranderproject door het ministerie in de etalage wordt gezet. Als er een ministerie doordrongen is van het feit dat het anders moet en daar volop mee bezig is, dan is dat wel Verkeer en Waterstaat samen met VROM. Dat betaalt zich ook uit in de nieuwe manier van denken over hoe er wordt omgegaan met het publiek en de inspraak. De VVD ging in op het verdelen van de €2,73 miljard in het kader van de Hanzelijn-plus/plus. De discussie daarover moet nu nog niet worden gevoerd en is prematuur. Het Rijk heeft €2,73 miljard beschikbaar gesteld voor oplossingen van problemen rondom heroverweging van de doelstellingen. Vanaf het begin ging het altijd over de vier varianten, namelijk drie maal de ZZL en één keer de Hanzelijn-plus. De Hanzelijn zelf valt niet onder dit budget, want deze Hanzelijn is gefinancierd in het kader van het MIT. De eerste plus valt wel onder dit budget. De eerste plus is het optimaliseren van de bestaande infrastructuur en de dienstregeling op het spoor tussen Schiphol/ Amsterdam en Noord-Nederland en dan gaat het om de "vork" richting Groningen en Leeuwarden. Waaruit die eerste plus bestaat aan maatregelen zal opnieuw gedefinieerd moeten worden. De voorlo- pige inschattingen zijn dat daar een bedrag in de orde van grootte van €1,- à €1,5 miljard mee gepaard zal gaan. Er blijft dus ruwweg maximaal €1,5 miljard over en dat budget is op voorhand beschikbaar van rijkszijde voor de tweede plus. De brief van de Stuurgroep ZZL geeft aan dat het een echte onder- handelingsvariant is waarbij het noorden niet opnieuw in de valkuil van de bekende sigaar uit eigen doos moet trappen. Het zal moeten gaan om projecten die iets toevoegen aan datgene wat al in het kader van de SNN-afspraken over Langmangelden en de onderhandelingen die nu lopen met het kabinet over een Kompas II-periode aan de orde komt. In het overleg heeft de Tweede Kamer wel laten blijken dat in het kader van die tweede plus er ook een financieel gebaar van de regio moet komen. Het is nu niet aan de orde hoe groot dat bedrag is en aan welke projecten het moet worden besteed. Dit is een kwestie van goed onderhandelen in de komende acht maanden, maar de voorstellen die volgend jaar rond het zomerreces aan de orde komen, zullen over dergelijke onderwerpen gaan. De staten hebben aangeven maximaal €50 miljoen te willen besteden voor de MZB, €9 miljoen voor een HSL-oplossing. De bereid- heid van Drenthe om mee te financieren bij de tweede plus hangt af van wat er voor Drenthe tegenover staat aan tweede plusmaatregelen. D66 vond de herbezinning goed maar ging vooral in op de rol van

de bevolking. Het beeld dat de heer Haar schetst, namelijk dat de Aldersexpres maar doordendert, deelt de spreker niet. De noordelijke regio heeft deze positie niet meer. Tot een goed half jaar geleden was er sprake van een regionale bestuurlijke medeverantwoordelijkheid. De overeenkomst lag ter tekening voor totdat de Tweede Kamer vorig jaar zei dat er, vooruitlopend op het debat van de TCI, niets getekend mocht worden. Vervolgens heeft het kabinet opdracht gegeven om geen onderhandelingen aan te gaan die voorbij gaan aan de besluitvorming over nut- en noodzaak die in juni plaats zal vinden. Dat betekent dat de regio zelf geen formele verantwoordelijkheid heeft over de structuurvisie. Het is iets wat speelt tussen Tweede Kamer en kabinet en het kabinet moet verantwoording afleggen aan de Tweede Kamer. Gelet op de voorgeschiedenis en de brief van de minister aan de kamer, vindt ook het kabinet dat de intentie die er was om gezamenlijk het proces in te gaan, nog steeds overeind blijft staan. Dat betekent dat het kabinet zeer zorgvuldig wil omgaan met de regionale overheden. Het hele proces is daarop gericht, maar er leeft wel een bepaalde spanning over wie er welke knoop gaat doorhakken. Als de Tweede Kamer straks moet besluiten over een structuurvisie en een voorstel van het kabinet over hoe er verder moet worden gegaan na de structuurvisie, terwijl dit niet spoort met wat de regio's willen en er geen deal tussen Rijk en regio's is te sluiten, dan heeft ook het kabinet een groot probleem. Iedereen is zich dus bewust van zijn/haar positie in dat spel. In het verleden was het zo dat het kabinet en de stuurgroep gezamenlijk verantwoordelijk waren voor het proces en dat de stuurgroep meer communiceerde met de eigen politieke achterban in raden en staten. Nu is het Rijk eindverantwoordelijk en kan zelfstandig omgaan met de regionale achterban. Daar moet uiteraard de stuurgroep van weten en via die stuurgroep de colleges ook. In het verlengde van het plan van aanpak van 17 juni 2005 wordt er dagelijks door een groot team verder gewerkt. De brief die verzonden is aan 15.000 huishoudens is een verschijningsvorm ervan. Ook worden de mensen in de regio er breed op geattendeerd om actief deel te nemen aan meningsvorming via de website van het project. Wat het oplevert aan gegevens wordt allemaal betrokken bij de uiteindelijke oordeelsvorming over de structuurvisie. Op 10 oktober 2005 vindt in Assen een opiniepanel plaats. Dit is niet het enige. De mensen die vorig jaar hebben meegedaan aan de meedenkprogramma's over de programma's van eisen, zullen worden gevraagd of zij hiervoor nog interesse hebben. De discussiebijeenkomsten zullen door onafhankelijke bureaus worden geleid. Ook die rapportages gelden als opbouw voor de structuurvisie en als onderdeel van de afwegingsprocessen. Wat een volstrekt nieuw uitgangspunt is, is de formele inspraak. Bij deze structuurvisie dient een strategische milieubeoordeling plaats te vinden op basis van Europese wetgeving die nog niet is geïmplementeerd. Het kabinet anticipeert daarop en neemt de richtlijn van de Europese Unie over. Dat is een zwaar proces. Het proces van de strategische milieubeoordeling moet formeel vorm worden gegeven. Er zal geprobeerd worden te voorkomen dat er twee keer gelegenheid tot inspraak wordt geboden. Dat betekent dat over de ontwerpvisie en over de strategische milieubeoordeling een geïntegreerd proces van brede inspraak wordt georganiseerd. De regio kan daar bovenop een eigen raadpleging laten plaatsvinden. Daarbij sluit het kabinet aan bij de oude afspraak in de ontwerp-samenwerkingsovereenkomst, waarin het in artikel 7 was geregeld. De stuurgroep heeft de afgelopen maanden aangegeven dat het nu nog te vroeg is voor besluitvorming over raadpleging omdat eerst bekend moet worden hoe de projectorganisatie omgaat met de maatschappelijke organisaties en de burgers. Hoe ziet de vorm en inhoud van de formele inspraak eruit? Als de stuurgroep tot de conclusie komt dat er daar bovenop nog een bepaalde vorm van raadpleging nodig is, dan zullen daartoe voorstellen worden gedaan. Die ruimte is er in het plan van aanpak, maar zit wel gevangen in de periode van twee maanden tijd waar D66 wat moeite mee had. Wat bij de betrokkenheid van de maatschappelijke omgeving ook belangrijk is, is dat er breed wordt ingezet op het opiniërende vlak. Dat gebeurt niet alleen via de opiniepanels, maar ook opinieleiders zullen worden gehoord. Ook verklaarde tegenstanders als professor Heertje worden opgezocht. Er wordt een critical reviewteam geformeerd door het kabinet, waarvoor nationale kopstukken worden gevraagd, om niet alleen de procedure te toetsen maar ook de inhoud, om zodoende een kritisch geluid op tafel te leggen. De adviesraden van het kabinet, zoals de VROM-raad, de Raad van het Landelijk Gebied en de Raad voor Verkeer en Waterstaat komen aan bod. Al die rapportages komen volgend jaar bij de commissie op tafel. De planbureaus vervullen hun rol, dus vanaf het begin wordt gebouwd aan nieuwe argumentatie en onderbouwing. Door sommigen wordt dit als een vertraging gezien, maar dat is zeer relatief. De (ontwerp)bestuursovereenkomst voorzagt ook in een go/no go besluit medio 2006. Op dat

moment is het proces ongeveer even ver als in de oude situatie was voorzien na de prijsvraag. Alleen de mate van gebondenheid van marktpartijen zal er dan iets anders uitzien omdat er in deze fase geen programma van eisen voorligt. Hopelijk is daarmee aangetoond dat de zorg van D66 over de betrokkenheid van de burgers absoluut niet aan de orde is. Integendeel zelfs, De OPD is akkoord met de hero-verweging maar maakt zich zorgen over de exploitatie van de varianten. Volgend jaar zal hierover meer blijken wanneer ook de resultaten van een kosten/batenanalyse op tafel liggen. De private partijen worden ook nu gevraagd om te komen met een serieus werkstuk over hoe zij aankijken tegen de business-case en alles wat erbij hoort, zoals het risicoprofiel en de privaat-publieke financiering. Daar loopt hij nu niet op vooruit omdat het proces met de marktpartijen nog van start moet gaan. Het is wel zo dat van Japan tot Amerika en van Frankrijk tot aan Engeland gekeken wordt naar waar hier gaande is en ook de projectorganisatie is razend benieuwd wat het komende half jaar zal opleveren. GroenLinks heeft haar voorkeur voor besteding van het bedrag van € 2,73 miljard uitgesproken maar dat moet volgend jaar vooral in de politieke afweging terugkomen. Over afstemming tussen de Statencommissie Omgevingsbeleid en het bestuur van SNN heeft spreker als ambtenaar geen mening. Het bedrag van € 2,73 miljard is bestemd voor alle alternatieven zo is gezegd. Volgens het voorstel van december 2001 wordt het bedrag gedifferentieerd ingezet, afhankelijk van de alternatieven die uiteindelijk worden gekozen. Op dit moment is de houding in de Tweede Kamer zo dat in principe het bedrag van € 2,73 miljard ook beschikbaar is voor de Hanzelijn plus/plus. Noord-Nederland zal alert moeten reageren, omdat de Hanzelijn plus en de Hanzelijn plus/plus niet alleen een privilege is van SNN-partijen en Flevoland, maar dat ook de noordvleugelpartijen een rol spelen bij het huiswerk dat moet worden gedaan voor het bestaand spoor. Het traject Schiphol-Lelystad gaat namelijk ook over bestaand spoor. Dat er nu vertraging in het proces is opgetreden is volgens spreker zeer relatief. Dat de regie nu bij het Rijk komt te liggen is opgelegd en is niet de voorkeur geweest van de stuurgroep, die een wat zwaardere bestuurlijke medeverantwoordelijkheid had willen hebben in het totale planproces. Het is echter een voldongen feit dat het kabinet hierbij door de Tweede Kamer is teruggefloten. De wijze waarop het proces nu is gedefinieerd en de manier waarop er op cruciale momenten tussen het kabinet en de regio's overleg zal worden gevoerd, biedt voldoende ankers om het geluid van de regio in het proces in te kunnen brengen. Overigens gaat het bij de regio niet alleen om SNN-plus, maar ook om het Platform bereikbaarheid noordvleugel en de regio Zwolle-Overijssel. Die regio komt vanaf heden voor het eerst ook aan tafel zitten. De resultaten van de meedenksessies uit 2004 verdwijnen hopelijk niet in de lade, alleen moet er onderscheid worden gemaakt in het volgende. De meedenksessies in september 2004 hadden als onderwerp de programma's van eisen voor de snelle varianten, de MZB en de HSL. Daarbij ging het concreet om functionele eisen en ruimtelijke uitgangspunten. Het gaat nu om een ontwerp-structuurvisie met een probleemanalyse, die de problematiek op hoofdlijnen behelst en die een hoger abstractieniveau heeft. Het onderwerp is dus iets anders. Dat laat onverlet dat op de meedenkbijeenkomsten een groot scala aan wetenswaardige feiten boven tafel is gekomen over hoe er wordt aangekeken tegen het proces en tegen het fenomeen als zodanig. Vanuit de regionale optiek zal er ook voor worden gezorgd dat die resultaten niet onder in de bureaulade zullen verdwijnen, want hier zal op een goede manier mee om moeten worden gegaan. Op de vraag wat de garantie is dat partijen hun financiële toezeggingen gestand doen, antwoordt hij dat de enige garantie die er is bestaat uit het feit dat alle partijen die participeren in de stuurgroep hebben gezegd dat zij tot aan juni 2006, het volgende go-nogo moment, hun reserveringen gestand doen. Dat heeft ook het Drents college gezegd. Op dit moment zijn alle partijen weer vrij om de zaak te heroverwegen en of zij, tegen de achtergrond van de structuurvisie en de visie van het kabinet op het vervolgproces, er nog steeds een bepaald bedrag voor over hebben. Wat betekent het voor de SNN-samenwerking? Voorlopig blijven tot medio 2006 de gelederen gesloten. Iedereen is overtuigd van het risico dat als de structuurvisie niet goed wordt opgebouwd, dit ook niet tot een goed afwegingsproces leidt. Wat er na juli 2006 zal plaatsvinden hangt af van welke keuzes de individuele partijen maken, waar hij op dit moment dus nog niets over kan zeggen. Gezien de recente uitkomst van de TCI-rapportage is het kabinet zich bewust van zijn kwetsbare positie en vanuit het dagelijkse werk merkt spreker dat ook interdepartementaal de gelederen zich sluiten omtrent de gedachte dat dit een goede rapportage moet opleveren, los van de politieke afweging het uiteindelijke besluit dat zal worden genomen.

TWEEDE TERMIJN

De heer KUIPER heeft gehoord dat er op verschillende momenten go-nogo-beslissingen worden genomen die ook in het traject zijn ingebakken. In dat kader is de volksraadpleging van eminent belang. Er is over gesproken dat het mogelijk is om bij bepaalde stappen niet alleen de wettelijk vereiste inspraak uit te voeren zoals het er ook bij een MER aan toegaat. Het is ook gewaarborgd dat het op een goede manier gaat gebeuren. Ten aanzien van de onderdelen die gaan over de regionale investeringen bij de MZB en de HSL, heeft spreker behoefte aan een raadpleging van de bevolking om juist die regionale investering die bovenmatig is voor de regio, aan de bevolking voor te leggen. Het algemeen bestuur van het SNN heeft daarin toch een zekere gedelegeerde beslissingsbevoegdheid. De vraag is dan ook wie er beslist over de vorm en inhoud van een mogelijke volksraadpleging?

De heer BOSSINA antwoordt dat een hardloper die in de sport een valse start maakt, direct wordt afgeschoten en weer overnieuw mag beginnen. Bij deze wedstrijd lijkt het erop dat de loper vlak voor de finish wordt afgeschoten. Na de valse start moet er nu dan ook met een schone lei worden begonnen. Alles is weer open en gelukkig ook de verdeling van het bedrag van €2,73 miljard. Dat stelt hem gerust, hoewel hij alert zal blijven hoe dit verder gaat. Hij wacht het voorstel van de stuurgroep over de volksraadpleging af, want die zal daar weloverwogen mee komen. Hij is van mening dat een dergelijke volksraadpleging door alle noordelijke provincies moet worden ondersteund.

De heer JANSSEN vraagt of het bedrag van €2,73 miljard over een grote gebied wordt uitgespreid. Overijssel werd namelijk in dit verband ook even genoemd. Spreker dacht dat dit bedrag voor het noorden was bestemd. Spreker kan zich vinden in de inspraak zoals die door de heer Hoven is geschetst. Indien de heer Kuiper een referendum wil houden over deze zaak, dan wil spreker weten in welk gebied dat is. Is dat in Groningen, Friesland en Drenthe, of ook in Overijssel?

De heer KUIPER antwoordt dat in het gebied van de overheidsinstellingen die zijn gevraagd een eigen investering te doen, de bevolking het recht heeft om over dergelijke gelden te worden geraadpleegd. Dat geldt dus voor alle provinciale overheden tussen Groningen en Amsterdam. Dat geldt met name voor dit project, omdat het nogal wat consequenties heeft voor de bevolking.

De heer HOVEN antwoordt dat de Stuurgroep ZZL een voorstel doet voor het wel of niet houden van een raadpleging. De afspraak is ook dat de onderhandelingen met het kabinet over grote projecten in het verlengde van Langman, op SNN-niveau zullen worden gevoerd. Het dagelijks en algemeen bestuur van SNN hebben daar een cruciale rol in. Daaraan voorafgaand zal de discussie over de inventarisatie van groslijsten over de eerste en tweede plus ook gevoerd worden met de partijen uit de noordvleugel en Overijssel en daarvoor is de Stuurgroep ZZL het juiste forum. De scope van het bedrag van €2,73 miljard is niet verbreed, want vanaf het begin was de definitie van de Hanzelijn-plus, dat er ook een plus in de omgeving van Zwolle kan zitten op bestaand spoor. Vanaf het begin is ook duidelijk dat een stuk bestaand spoor in Noord-Holland en Flevoland onderdeel uitmaakt van de plannen. De scope is dus op zich niet veranderd, maar wat wel is afgesproken is dat Overijssel niet wordt gerekend tot het probleemgebied. De doelstellingen hebben betrekking op Noord-Nederland, de noordvleugel en op Almere en omgeving en dus niet op Overijssel. Daar kan Overijssel dus geen wensenlijstjes aan ontlenuen.

10. Brief van gedeputeerde staten van 1 september 2005, kenmerk 35/5.4/2005008008, inzake initiatief tot behoud provinciale bevoegdheid Mijnbouwwet c.a.

Mevrouw KLIP antwoordt dat er niet veel nieuws is te melden, behalve dat de Eerste Kamer dit wetsvoorstel van de agenda heeft afgevoerd en heeft terugverwezen naar de Commissie Economische Zaken van de Eerste Kamer. Inhoudelijk is het zo dat de provincie nog enigszins van mening verschilt met het ministerie van Economische Zaken wie er nu verantwoordelijk is voor de opslag van kernafval in

de bodem. Het Ministerie van Economische Zaken gaat ervan uit dat de provincie dat is, terwijl de provincie ervan uitgaat dat het Rijk daarvoor verantwoordelijk is op basis van de Wet Kernenergie. Onder dat wetsvoorstel staan de handtekeningen van drie ministers, namelijk die van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM) en Economische Zaken (EZ). De Veegwet met de passage die daarover gaat erin, gaat ervan uit dat de provincie verantwoordelijk blijft voor de opslag van gevaarlijk afval in de bodem. Op dit moment kan spreekster daar nauwelijks iets anders bij bedenken dan dat dit over kernafval gaat en haar inziens is de provincie daar niet verantwoordelijk voor. De discussie over de Veegwet is begonnen bij een meer dan oplettende provinciale ambtenaar en is vervolgd door brieven van het college. Verder is er een traject ingezet bestaande uit politieke contacten, wat heeft geleid tot het resultaat dat de provincie wilde bereiken. Zij houdt de commissie op de hoogte wanneer er iets te melden is.

De heer WIJBENGA complimenteert het college en de oplettende provinciale ambtenaar. Het heeft hem goed gedaan dat ondanks het zomerreces provinciale ambtenaren hun ogen goed open houden. Het is spreker duidelijk geworden uit contacten met de Eerste Kamerfractie dat de brief van de provincie daar de nodige impact heeft gehad. De correspondentie is niet alleen terugverwezen naar de Commissie Economische Zaken van de Eerste Kamer, maar de correspondentie is ook in handen gesteld van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, teneinde met name nog eens goed te kijken naar de opslag van kernafval. Ook binnen de Eerste Kamer is daar onduidelijkheid over. Met deze procedure verdwijnt de zaak wel dermate ver achter de horizon dat hem het advies is gegeven om het in zijn agenda van de komende jaren alvast te noteren, want het is niet te verwachten dat dit op korte termijn weer terugkomt. De situatie blijft daarmee voorlopig zoals deze is.

De heer BAAS is blij dat de provincie zo alert is. Er is voortgaande alertheid gevraagd op dit punt.

De heer BOSSINA complimenteert college en ambtenaren dat hier zo alert op is ingesprongen.

De heer SMIT heeft waardering voor de activiteiten van het college in deze zaak.

De heer DE JONG sluit zich hierbij aan. De provincie moet zich verzetten tegen alles wat leidt tot opslag van rommel in Drentse bodem.

De heer POPKEN is akkoord met de actie die door het college is ondernomen. Het punt opslag van kernafval blijft een heikel punt in Drenthe en er zijn in de loop der jaren ook al diverse acties tegen gevoerd. Opslag van kernafval in ondergrondse zoutlagen is altijd al een bottleneck geweest en hij gaat dan ook akkoord met de actie van het college.

Mevrouw STOEL sluit zich gaarne aan bij de gegeven complimenten, want toen zij terugkwam van vakantie hoorde zij via de radio dat dit punt plotseling door onoplettendheid van de kamer de provincie zou zijn ontnomen. Het is uitstekend dat hier zo snel actie in is ondernomen. Blijft de vraag hoe dit precies zit. De situatie zoals die in 2002 is besloten blijft bestaan. Daarvan meende zij dat er helemaal geen afval gestort kon worden in de Drentse bodem. Nu begrijpt zij uit de woorden van de gedeputeerde dat dit op grond van wat er in 2002 is besloten, te betwijfelen is. Heeft zij dat goed begrepen? Of is het op dit moment een punt van onduidelijkheid? Als dat nu punt van onduidelijkheid is, hoe loopt dat dan mee in het proces van het terugtrekken van dit onderdeel uit de Veegwet? Welk tijdpad wordt er nu bewandeld bij dit onderdeel?

Mevrouw KLIP dankt de commissie voor de breed uitgedragen loftuigen. Zij zal dit aan het college overbrengen. De heer De Jong geeft aan geen rommel in Drentse bodem te willen hebben, maar daar verschillen zij van mening over. Het kan natuurlijk zo zijn dat er ook stoffen in de bodem worden opgeslagen die geen rommel zijn en op het moment dat de provincie de milieuvergunningverlening in eigen hand houdt, kan de provincie zich ervan vergewissen dat het geen rommel is. Het is nu zo dat de pro-

vincie verantwoordelijk blijft voor het verlenen van de milieuvergunning voor de opslag van afvalstoffen in de ondergrond die niet uit het betreffende mijnbouwwerk afkomstig zijn. Dan gaat het om bijvoorbeeld boorspoelsel van de NAM en CO₂. Volgens spreekster is de provincie niet verantwoordelijk voor het verlenen van de milieuvergunning voor opslag van kernafval in Drentse bodem, want dat is op basis van de Wet Kernenergie voorbehouden aan het Rijk. Dat betekent niet dat de lobby die de provincie heeft om zich daar met hand en tand tegen te verzetten, niet onverminderd doorgaat. Dat zal de commissie ook tegen gaan komen in de Energienota. Indien blijkt dat de provincie zich daarin vergist - en het is kennelijk zo onduidelijk dat de Eerste Kamer het ook niet helemaal weet - dan hoort de commissie dat onmiddellijk. Drenthe is de enige provincie die dit heeft opgemerkt en het IPO heeft vorige week maandag een brief gestuurd om alle provincies zowel achter de procedurele als inhoudelijke argumenten van de provincie Drenthe te krijgen. Het lijkt spreker dat het aan het IPO is om de discussie namens alle provincies met het Rijk te voeren. Het college zal meer dan actief de vinger aan de pols houden.

11. Publicatie van het Studie- en Ideeëncentrum van D66 Drenthe; Is dat nou Drenthe; Een notitie over het landschap

De heer SMIT geeft aan dat de D66-fractie deze notitie heeft geschreven omdat zijn fractie zich zorgen maakte over een aantal ontwikkelingen in het Drentse landschap. Het landschap is van grote maatschappelijke en economische waarde en er vinden nog steeds ingrepen plaats in het landschap waarbij voorbij wordt gegaan aan de historisch gegroeide structuur, waarbij als het ware een stuk geschiedenis wordt uitgewist. Dat komt niet alleen voor bij woningbouw en wegeaanleg, maar ook bij de schaalvergroting in de landbouw en de inrichting en aanleg van natuurgebieden. Een tweede punt dat hij constateert is dat er een groot verschil is tussen beleidsvoornemens waar alles redelijk goed in is verwoord en de realiteit. Buiten gebeuren er allerlei dingen die volgens de vastgestelde beleidsvoornemens niet zouden kunnen, maar die toch gewoon doorgaan en als het een keer goed gaat is dat meer te wijten aan een particulier die hier oog voor heeft dan aan het beleid dat vanuit de provincie wordt gevoerd. Daarbij speelt ook een rol dat het aspect duurzaamheid, waar de provincie ook op heeft ingezet, in deze hele problematiek nog vaak afwezig is of een ondergeschikte rol speelt. Bij de verschillen tussen beleid en uitvoering duidt spreker met name op zaken als duurzaam bouwen, het behoud van cultuurhistorie, landschappelijke inpassing en dat soort zaken. Hij neemt verder aan dat alle fracties de notitie hebben gelezen. Hij denkt dat nu de vraag moet worden beantwoord of de kloof tussen datgene wat in de beleidsvoornemens staat en wat er in werkelijkheid gebeurt, kan worden gedicht.

De heer OLIJ complimenteert D66 voor deze notitie. Met D66 is hij van mening dat in deze provincie zuinig moet worden omgesprongen met het landschap en dat dit zoveel mogelijk behouden moet blijven. Hij is wel benieuwd naar meer concrete voorstellen en ideeën van D66 om onder meer de eenheidsworst van de nieuwbouwwijken tegen te gaan. Dat zal namelijk nog wel een klus worden. Hij is het eens met de gedachte om duurzaam te bouwen en wat dat betreft te zoeken naar mogelijkheden om landschappelijk inpasbaar te bouwen. Met name bij kleine kernen speelt dit. De vraag is uiteraard wel hoe moet worden gerealiseerd dat de bouwers van de woningen dat voor elkaar krijgen. Moet dit worden gestimuleerd en zo ja, hoe moet dat dan worden gedaan? Hoe zou dat moeten worden afgedwongen? Veel van de opmerkingen die in de notitie worden gemaakt zijn onderdeel van bestaand beleid. Dat is in ieder geval iets wat moet worden vastgehouden, maar D66 constateert dat er een groot gat zit tussen de beleidsvoornemens en de realiteit. Hij is benieuwd of de heer Smit een aantal voorbeelden kan geven van gaten die D66 heeft ontdekt en wat dan daarvoor de oplossing is om te zorgen dat het anders gaat. Bij de verwaarlozing van het beheer door terreinbeheerders wijst D66 naar organisaties als Landschapsbeheer Drenthe. Een aantal van die opmerkingen gaat spreker op dit moment vooralsnog te ver, want spreker denkt dat er meer kanten zitten aan het beheer van terreinen dan alleen de Landschapswacht in een notitie schetst. Hij wacht daarom eerst af wat het college van de steekproef van de Landschapswacht vindt.

De heer SMIDT heeft al eerder aangegeven de zorgen van D66 op een aantal onderdelen te delen. Er is aandacht gevraagd voor de klinkerwegen. Tevens is aandacht gevraagd voor de markegrenzen en met succes. Ook is bij de vorige rapportage van de Landschapswacht zorg uitgesproken. De VVD wordt daar ook door haar achterban op aangesproken, want mensen irriteren zich aan bijvoorbeeld grootschalig beheer door terreinbeheerders, grootschalige houtkap en vervuigde weilanden. Bij het werkbezoek aan de Vossenheugte roept een golfbaan of een Engelse landschapstuin nou niet bepaald associaties op met een specifiek Drents landschap. Hij heeft dan ook een aantal zorgen over het gat tussen wat de provincie wil en wat er gebeurt. In die zin deelt hij de zorg van D66. Hij ondersteunt ook volop het pleidooi om boeren en burgers te betrekken bij instandhouding en beheer van het Drents landschap. Daar komen vaak goede dingen uit voort. Bij het POP heeft hij al aangegeven dat hij grote zorgen heeft over het aanzien van vrijkomende boerderijen waaraan landbouwactiviteiten zijn ontvallen. Er komen in hoger tempo steeds meer gebouwen vrij, maar het beeld is dat die gebouwen ook steeds groter worden. Vroeger stopten eerst de keuterboertjes, maar nu is ook al de middenmoot aan de beurt en hem bereiken geluiden vanuit de Wolden dat het tempo waarin die gebouwen vrijkomen niet in overeenstemming is met de koopkrachtige vraag. Dan dreigt dat die gebouwen verloederen en bij het POP is al aangegeven dat hij voorstander is van andere economische functies. Er zijn echter ook gebouwen waarbij een eenvoudige woonfunctie een goede oplossing zou zijn. Binnen de VVD wordt er nog over nagedacht hoe daar nu handen en voeten aan gegeven kan worden, want qua omvang van het probleem kan worden verondersteld dat hier projectmatig naar moet worden gekeken. Er zijn ook goede voorbeelden. Zo is in Lheebroek door het meewerken aan nieuwbouw van een boerderij het mogelijk gemaakt om een ligboxenstal in een prachtig cluster van Saksische boerderijen te laten verdwijnen. Dat zijn ook zaken die aanmoediging moeten vinden. Verder wacht hij met smart op de ruimte-voor-ruimteregeling die in dat kader ook heel goed zou kunnen werken. Dat zijn allerlei positieve dingen. Over de verschijningsvormen van de nieuwe agrarische bedrijfsvormen merkt hij op dat de opschaling van de landbouw een proces is van alle tijden. Dat moet wat hem betreft doorgaan en bij het POP is daar de erf grootte ook bij aangepast. Voor specifieke landbouwgebieden vindt hij dat daar niet zoveel in de weg moet worden gelegd. Een werkelijke uitdaging vindt hij het om grootschalige landbouw in te passen in een kleinschalig landschap. Dat moet kunnen, als er maar rekening wordt gehouden met de verschijningsvormen van de gebouwen, de hoogte en de landschappelijke aankleding. Vanuit andere gebieden, zoals Groningen en Zeeland, is bekend dat de provinciale cultuurwatchers handreikingen hebben gedaan ten aanzien van nieuwe gebouwen die voor de landbouw functioneel zijn, maar ook voor het landschap een aanwinst kunnen zijn? Wellicht dat daar ook nog een taak ligt voor het Drents Plateau om een specifieke Drentse wagenschuur of kippenschuur te ontwerpen. Da zou ook het gat kunnen dichten. Het gat is echter ook voor een deel veroorzaakt door de remweg oud beleid. Heel veel bestemmingsplannen zijn oud, waardoor er heel veel kan en mag en de gemeente er slecht op kan ingrijpen. Het is dan inderdaad afhankelijk van wat de particulier er aan eigen inzichten inlegt. Uit het ingekomen stuk van de Raad voor het landelijk gebied blijkt ook dat de problematiek landelijk aandacht verdient, want hierin wordt duidelijk aangegeven dat de hang naar grootschalige nieuwe natuur ook cultuur kan bederven. Er zijn nu natuurontwikkelingsprojecten waarin meer grond wordt verzet dan in de vroeger zo verfoeide ruilverkavelingen. De balans moet dus worden gezocht en er loop dan ook een inventarisatie, waarvan hij nog uitsluitel zou krijgen. Pas dan moet die discussie worden gevoerd. Hij is benieuwd naar de reactie van het college.

De heer WIJBENGA is het eens met de opmerkingen over hoe dit zich zal vertalen naar concreet beleid. De gelegenheid om hierover bij uitstek in discussie te gaan was afgelopen vrijdag, toen slechts een zeer gering gedeelte van deze commissie op uitnodiging van Boer en Natuur zich in de Broekstreek heeft begeven. Dat was een prachtige gelegenheid om hierover met de sector zelf van gedachten te kunnen wisselen. Ook de gedeputeerde heeft daar zeer behartenswaardige woorden gezegd, dus hij zal daar zeker in dit gezelschap nog eens op terugkomen. Het zou mooi zijn als dat zou kunnen aan de hand van een voorstel van D66, want zij hebben hier met zoveel woorden opgeschreven dat zij de landbouw hierin een belangrijke rol toedichten. De vraag is of D66 al deze overwegingen, overdenkingen en zorgen die hier zijn neergelegd, nog gaat vertalen naar initiatieven en voorstellen, met name met betrekking tot

onderhoud en beheer door de landbouw. In de loop van de behandeling is ook de steekproef bij dit onderwerp betrokken en als hij het lijstje op pagina 67 leest, waar het gaat over de bevindingen in Drenthe, dan wordt hij niet echt vrolijk. Komt het college nog met een reactie op dit document en zal er nog een poging worden ondernomen om datgene wat hier staat te ontkrachten. Of staat hier gewoon de waarheid? Dat nodigt namelijk ook uit tot het nemen van maatregelen. Tenslotte blijkt uit het stuk van D66 de behoefte aan een heldere ruimte-voor-ruimte-regeling. Wanneer komt die regeling op de agenda van deze commissie?

De heer SMIT antwoordt dat hij de collega's bedankt voor de waardering die over de notitie is uitgesproken. Hij realiseert zich dat dit een moeilijke problematiek is en hij vindt het ook niet op zijn weg liggen om aan te geven hoe dit nu allemaal wel moet. In de beleidsvoornemens staat het wel redelijk goed verwoord en er is ook een groot ambtelijk apparaat dat het college ondersteunt. Het zou toch mogelijk moeten zijn om wat meer prestaties te leveren dan nu het geval is? Uiteraard is hij bereid hierin mee te denken, deel te nemen en voorstellen te doen, maar hij kan niet de rol van het provinciaal apparaat overnemen. D66 kan dus niet het voortouw nemen, want dit is breed provinciaal beleid. Hij is het eens met de opmerking van de PvdA over duurzaam bouwen en het staat ook in de beleidsvoornemens dat dit noodzakelijk is. Als spreker naar buiten kijkt ziet hij daar echter niets van. Spreker denkt dat moet worden begonnen met het stimuleren van duurzaam bouwen, maar uiteindelijk zal het moeten worden afgedwongen want anders gebeurt het niet. De discussie die hij in de notitie heeft aangezwengeld is wat breder dan alleen het landschapsbeheer, want dat is hier een onderdeel van. Spreker neemt aan dat over het landschapsbeheer te zijner tijd nog verder zal worden gesproken aan de hand van beide nota's van de Landschapswacht. Het is hier echter ook een onderdeel van en ook daar is duidelijk het gat tussen beleid en werkelijkheid aan de orde. Dat het beheer wordt verwaarloosd wordt door meerdere fracties gezegd en dat heeft hij ook in de notitie aangegeven. Het is technisch om allerlei vormen van landbouw, ook als deze wat grootschaliger is, zowel qua gebouwen als qua bedrijfsvoering in een kleinschalig landschap in te passen, maar dan moet de provincie dat wel willen en ook willen realiseren. Technisch zijn er genoeg mogelijkheden voor, dus daar ligt niet het probleem. Het probleem zit naar zijn idee in handhaving en uitvoering van het vastgestelde beleid. Dat betekent dat in alle overlegsituaties waarbij de provincies is betrokken voortdurend waakzaamheid moet zijn om dit soort dingen gerealiseerd te krijgen. Spreker spreekt zelf ook regelmatig met de landbouwsector over dit soort zaken. Spreker was afgelopen vrijdag helaas verhinderd om bij de bijeenkomst met Boer en Natuur aanwezig te zijn, maar het heeft zeker zijn aandacht. Het aspect duurzaamheid, dat hier dwars doorheen speelt, zou een veel grotere rol moeten krijgen in dit geheel, dus ook bij de inrichting van het landelijk gebied. De coördinerende gedeputeerde voor duurzaamheid zou hier een zwaardere rol in moeten gaan spelen en wellicht dat dit bij de Energienota nog weer terugkomt.

Mevrouw EDELENBOSCH vindt het positief dat D66 deze notitie heeft gemaakt. Dat is niet omdat er zoveel nieuw beleid in stond, maar omdat daaruit blijkt dat een aantal zaken heel goed in het provinciaal beleid is verwoord. Het beleid is echter voor het grootste gedeelte gedecentraliseerd en wat zij in de discussie merkt is de spanning tussen wat de provincie van bovenaf doet en wat de gemeente daarin voor ruimte wordt gelaten. In de discussie over het POP is voor meer ruimte voor uitvoering door de gemeenten gepleit. Dat was vroeger ook al het geval en in POP II staat landschap dan ook veel prominenter. De provincie heeft echter geen middelen om dit af te dwingen, ondanks dat de provincie dit wel in bestemmingsplannen wil meenemen als toetsingsonderdeel op de nieuwe bestemmingsplannen. De heer Smit noemt dat heel mooi de remweg van oud beleid, want dit ebt altijd wat na. Spreker vraagt zich ook wel eens af hoe het mogelijk is dat er zich soms toch nog grootschalige ontwikkelingen in het landschap voordoen. Dat blijkt dan vaak te gaan om een oud en nog steeds goedgekeurd bestemmingsplan. In de vorige periode heeft de provincie dit via de Nota landschap bij de gemeenten op tafel willen leggen. De provincie had daar ook een budget voor en als de gemeente op basis van die stimuleringsnota een project had, dan werd dat gefinancierd. Nu is het programma Landnet vastgesteld en de provincie wil voor de komende periode graag stimuleren dat gemeenten met betrekking tot landschap en cultuurhistorie een uitvoeringsprogramma maken waarbij de provincie een deel van de financiering voor haar

rekening neemt. Het loket zit dus bij de gemeenten en daarom wil de provincie het prominenter op de agenda van de gemeenten hebben. Op dit moment is de provincie met twee gemeenten bezig om voordat de nieuwe periode op 1 januari 2007 aanbreekt, te proberen om werkende weg een regeling te maken, zodat de gemeenten over een periode van tien jaar met de provincie afspreken wat er in die periode volgtijdelijk zal worden gedaan aan verbetering, versterking en vernieuwing van landschap en cultuurhistorie. Daar heeft spreekster het idee van dat de gemeente die uitvoering niet zelf hoeft te doen, maar dat daar gerust burgers, particulieren en samenwerkende boeren bij betrokken kunnen worden. Het is dus niet zo dat de provincie het allemaal uit handen heeft gegeven, want er wordt door de provincie wel op gewezen. Spreker ervaart echter ook dat zij het geregeld eens is met de zorg die door de staten hierover wordt uitgesproken. Zij deelt dus de zorg, het is goed er geregeld over te spreken, maar dat wil niet zeggen dat de provincie bij iedereen tussen de oren krijgt om op een bepaalde manier met zaken om te gaan. Spreekster pleit voor duurzaamheid en het is een belangrijk moment indien straks weer de woonplannen op tafel komen. Er dient dan goed te worden getoetst of cultuurhistorie, duurzaamheid en landschap worden verwerkt in de nieuwe plannen. De provincie is dan echt niet te beroerd om de gemeente op goede dingen te wijzen. Er zijn voorbeeld genoeg van het slechte, maar ook van het goede, en het zijn niet alleen de burgers die zorgen dat het dan goed gaat, want er zitten op dit moment bij een aantal gemeenten heel goede beleidsmedewerkers die het redelijk tussen de oren hebben en er ook mee kunnen werken. Zolang het bij de gemeente nog een kwestie is dat iets past binnen de regels van het bestemmingsplan en dat welstand het heeft goedgekeurd, valt er niet veel meer aan te doen. Locatiegewijs is er dus meer nodig om te kijken of het past in de karakteristiek van de omgeving. Het ene wat hier wel kan, kan immers lang niet altijd op een andere plaats. Over het document Landschapswacht heeft zij daarstraks al een toezegging gedaan. De provincie heeft last gehad van een on-ervulde vacature. Dat is even blijven liggen, maar er wordt nu weer aan gewerkt. De provincie kan wel zeggen dat er iets moois in Drenthe is dat moet worden behouden. Er zijn ook cultuurhistorische referentiekaders waarbij het maar net de vraag is hoever in de geschiedenis wordt teruggedaan en wat er moet worden behouden.. De betrokkenheid van de Drentse burgers bij staatsbosbeheer in het Drentse Aa-gebied, vindt zij heel erg belangrijk. Het kan best zijn dat er ergens een houtwal is die altijd heel hoge bomen heeft gehad en waarvan de burgers zeggen dat zij deze bomen liever kwijt dan Rijk zijn, terwijl op andere plaatsen waar zulke bomen wel kunnen worden gekapt, de burgers in geweer komen tegen het kappen van die bomen. Wat spreker betreft kan het onderhoud van die landschapselementen uitstekend door boeren worden gedaan. Als alles goed gaat komt de ruimte-voor-ruimteregeling 20 september 2005 in het college. Als dat is gepasseerd kan de regeling de volgende keer bij de commissie aan de orde komen. In de Nieuwe Oogst is dan te lezen dat Drenthe de eerste provincie is die deze regeling heeft geëffectueerd. Daar zijn diverse partijen bij betrokken geweest. Over mooi en lelijk kunnen hele discussies worden gevoerd en de provincie is bezig met de rijksbouwmeester om een zogenaamde neo-veenkoloniale bouwstijl handen en voeten te geven, want daar moeten ook boerderijen worden gebouwd. Verder volgt zij het proces in Groningen heel goed en een week geleden was in de krant te lezen dat het proces loopt en dat daar een beeldboek is voor allerlei nieuwe Groningse schuren. Er is echter geen boer die eraan wil, dus kennelijk zit de sector er niet op te wachten. Spreekster heeft wel eens voorgesteld om de extra kosten van een architect of de plus op de traditionele en nieuwe schuur door de overheid te laten vergoeden, maar misschien is dat in de nieuwe regeling om met de gemeenten het landschap te verbeteren, nader te onderzoeken. De boer wil commercieel, snel en op de goedkoopst mogelijke manier zijn spul onder dak gebracht hebben en als het een maatschappelijke wens is om dat mooier en beter inpasbaar te maken, dan moet de provincie daar misschien wat voor over hebben. Daar is zij nog niet uit, maar het heeft zeker de aandacht. Over de manier waarop de grootschalige landschappen worden onderhouden en hoe het beleid met betrekking tot nieuwe natuur inhoud wordt gegeven, wil zij op dit moment de discussie nog niet voeren. Daar komt zij binnenkort op terug.

De heer SMIT bespeurt in de reactie van college en de commissie dat de problematiek wordt herkend. Dat geeft aan dat er een gevoel is dat het wel zou moeten, maar dat het niet lukt. Het is ook een kwestie van integraal met deze blik naar alle provinciale activiteiten op dit terrein kijken. Zo werd de qua vorm-

geving aangepaste schuur in Groningen genoemd. Die kent spreker ook en die schuur is bijvoorbeeld weer niet duurzaam gebouwd. Allerlei zaken worden dan ook heel sectoraal aangepakt en niet integraal. D66 zal met dit signaal uit de commissie kijken of een aantal voorstellen concreter kan worden gemaakt en zou graag zien dat het college bekijkt hoe het eigen beleid beter kan worden gehandhaafd.

Mevrouw EDELENBOSCH ziet de suggesties van D66 graag tegemoet. De provincie kijkt er wel naar, maar sommige zaken liggen bij de gemeenten of zijn nog oud beleid. De provincie let er bij alle plannen die hier over tafel gaan ook zeer op. Er wordt dus bij alle portefeuilles naar gekeken, maar de praktijk is soms iets weerbarstiger en daar kan de provincie ook weer van leren.

De VOORZITTER ziet graag de nadere concretisering van voorstellen van D66 tegemoet. Verder kan er bij de discussie over de nota's van de Landschapswacht of de Energienota gekeken worden of er eventueel concretere voorstellen kunnen worden gedaan.

12. Meedenkavonden Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (PVVP)

Mevrouw BERKMAN merkt op dat drie keer scheepsrecht is, dus zij gaat weer proberen om in de commissie over meedenkavonden te praten. GroenLinks is al een tijd bezig om te kijken hoe de burger wat meer kan worden betrokken bij de politiek. Bij de uitwerking van het POP zijn meedenkavonden gehouden over POP II. Dat zijn hele leuke avonden geworden en na de evaluatie waren veel statenleden daar erg enthousiast over. Het PVVP is eigenlijk een vervolg op en uitwerking van POP II. GroenLinks heeft het idee dat er vanuit het bottom-upprincipe moet worden gewerkt, dus niet het PPVP vast te stellen en het neer te leggen, maar daar vooraf met de burgers over te praten. Haar bedoeling was om met een aantal fracties om tafel te gaan zitten en te kijken hoe dit zou kunnen. Willen die andere partijen dat wel? Hoe kunnen dergelijke meedenkavonden gestalte worden gegeven? Er werd in een vorige vergadering gezegd dat GroenLinks met een concreter plan moest komen en eigenlijk was dat niet helemaal haar bedoeling, maar is dat nu wel gebeurd. Zij stelt voor om dit te doen op de manier zoals de meedenkavonden over POP II zijn gegaan. Haar vraag is of de overige fracties bereid zijn om in kleinere setting rond de tafel te gaan zitten om na te praten en te denken of daar breder over kan worden gesproken dan alleen maar in de commissie. Kan daar dan een datum voor worden geprikt?

De heer SLAGTER vindt dat het meedenken van de burger bij plannen van de overheid altijd een goed streven is. Om die koppeling aan het PVVP te maken is echter een andere zaak. De vraag hierbij is hoe het georganiseerd moet worden in tijd, omvang en geld. Er zal dan een selectie moeten worden gemaakt van de planonderdelen. Over welke onderdelen kunnen burgers meepraten en welke niet? Verder speelt hier ook bij de afstemming met de bestaande procedure. Bij het opstellen van dit plan zit namelijk een voorfase, waarbij gemeenten en belangenorganisaties betrokken zijn die hun inbreng hebben ingebracht. Op dat punt zou kunnen worden verwacht dat de plannen die zij naar voren brengen al worden ondersteund door de bevolking van die gemeenten en belangenorganisaties. Gezien het opstellen en uitvoeren van de plannen is het aspect van stroperigheid ook aanwezig als er veel inspraakprocedures worden ingebouwd. Bij het PVVP is ook sprake van een bepaald abstractieniveau. Het plan geldt namelijk voor de gehele provincie en dan is het de vraag waarop de burger kan en wil inspreken. Wat dat betreft kan een inspraakprocedure beter worden gekoppeld aan de praktische uitvoering van het PVVP op gemeentelijk en plaatselijk niveau. Waar het spreker eigenlijk om gaat is dat de provincie de plannen maakt, terwijl provinciale staten niet het orgaan is om inspraakprocedures in te stellen, te bewaken en te organiseren. Hij vraagt zich af of de provincie dat wel moet willen. Provinciale staten stellen de kaders en controleren, maar zijn ook verantwoordelijk voor de eigen keuzes en bemiddelen niet alleen tussen overheid en burger. De zwakke plekken zitten dan ook nog eerder bij de eigen invloed van provinciale staten dan bij de invloed van de burger. Bij het opstellen van het PVVP zijn de staten namelijk toeschouwer en de staten zouden dan ook moeten nadenken over hoe de staten hierbij zelf een prominentere rol zouden kunnen spelen. Concluderend komt het erop neer dat spreker geen voorstander is van meedenkavonden in het kader van het PVVP.

De heer POPKEN is het niet met vorige spreker eens. Binnen de commissie zou eerst in klein comité kunnen worden geïnventariseerd wat er precies allemaal moet gebeuren. Op die manier komt er een uitgangspunt aan de hand waarvan uiteindelijk kan worden beslist of die meedenkavonden ook moeten worden georganiseerd. Het zou dus goed zijn indien de fracties eerst de koppen bij elkaar staken om te kijken wat zij kunnen en willen met betrekking tot de inspraak over het PVVP.

De heer DE JONG herkent de argumenten van de PvdA om dit niet te doen, maar dit gaat spreker ook een brug te ver. Om structuur te geven aan wat de provincie wil, zullen burgers bij de besluitvorming moeten worden betrokken. Volksvertegenwoordigers zitten er tenslotte voor de burger, dus waarom worden er dan geen besluiten genomen met de inbreng van die burgers? Hij wil dus niet te snel negatief op dit voorstel reageren. Hij ziet wel problemen met betrekking tot het probleem in welke vorm het moet worden gegoten. Indien de staten zeggen dat dit niet moet gebeuren dan komt dat weer zo elitair over. Het lijkt dan net alsof de staten het beter weten, zodat het beter is om de burger niet die inspraak te gunnen en de staten geen last krijgen van een uitkomst die haar niet goed uitkomt.

De heer SLAGTER heeft diverse argumenten tegen burgerinspraak bij het PVVP gegeven. Hij heeft aangegeven dat dit heel moeilijk is te organiseren en dat hij zich afvraagt of de provincie het kan waar maken dat er zo'n brede burgeruitspraak wordt gegeven als GroenLinks voor ogen heeft. Het gaat er niet om dat burgers helemaal geen inspraak kunnen krijgen bij de vaststelling van infrastructurele plan-uitvoeringen.

De heer DE JONG vraagt of de PvdA dan wel voorstander is van het voorstel van GroenLinks om andere partijen aan te schrijven indien er vervolgstappen worden gezet.

De heer SLAGTER wacht even af wat de reacties van andere aanwezigen zijn.

De heer DE JONG merkt op dat het hem een brug te ver gaat om nu afwijzend te reageren, maar op de vraag hoe het dan wel exact gestalte moet krijgen heeft hij ook niet direct het antwoord op paraat. Het idee van GroenLinks is wel sympathiek, maar de vraag is welke onderwerpen zich precies voor bespreking lenen en in welke vorm dat moet worden gegoten.

De heer HAAR vindt betrokkenheid van burgers bij een voorstel een groot goed. De vraag is alleen vanuit welk uitgangspunt dat dient te gebeuren. Wordt er uitgegaan van een representatieve democratie of een volksdemocratie? D66 vindt dat voor politieke partijen nog steeds een belangrijke rol is weggelegd en dat de verschillen tussen partijen in de democratie een groot goed zijn. Er moet worden voorkomen dat provinciale staten te veel zaken gezamenlijk gaan doen. Bij een buitengewoon majeur project kan er wel eens een uitzondering worden gemaakt om het wel te doen, maar dan moet het wel een uitzondering zijn, want anders wordt de functie van politieke partijen geweldig uitgehold. Spreker wil die liever versterkt zien in plaats van dat die positie wordt uitgehold. Om die principiële reden is hij geen voorstander van dit voorstel.

De heer BOSSINA onderschrijft het argument van de heer Haar. Er ligt hier een taak voor de politieke partijen om er zelf op uit te trekken. Om daar nu een aparte club voor te vormen gaat hem op dit moment te ver. Het lijkt hem goed om dit voorstel voor te leggen aan het clubje dat zich bezighoudt met woensdag-statendag in plaats van een eigen club op te richten met ambtelijke ondersteuning. Er moet voorzichtig worden omgesprongen met extra druk op het ambtenarenapparaat. Voordat hij het in de gaten heeft zit er ook een ambtelijk secretaris en een communicatieadviseur bij en daar heeft spreker geen belang bij. Hij is er dus nog niet van overtuigd dat de insteek van D66 de beste is. Het PVVP is voor de meeste burgers ook nog de ver van mijn bedshow. Hij stelt dus voor om dit voorstel te laten bekijken en mee te laten nemen door de Commissie woensdag-statendag.

De heer WIJBENGA wil voorkomen dat een commissie die bijna haar eindproduct heeft afgeleverd met een geheel nieuwe opdracht wordt verblijd. De Commissie woensdag-statendag had een door de staten helder omschreven doel, voortkomende uit een conferentie in Odoorn. Als er dan een behoefte is aan een nieuwe commissie vanuit de staten om een ander onderwerp te bekijken, dan stelt hij voor de staten te vragen om opnieuw daartoe een besluit te nemen en niet een bestaande commissie met een andere opdracht opnieuw aan het werk te zetten.

De heer BOSSINA zal die opdracht niet verstrekken, maar hij heeft slechts een suggestie gegeven zodat mevrouw Berkman nog een kant op kan.

De heer PETERS zal het voorstel van GroenLinks niet steunen en ook niet de suggestie om het aan de Commissie woensdag-statendag mee te geven. Het CDA is van mening dat het op dit punt en onderwerp een verantwoordelijkheid is van iedere fractie om mensen te horen en te spreken. Het kost bovendien veel voorbereidingstijd, is erg duur en gaat niet om het discussiëren maar vooral om het horen. Bovendien is het om al die redenen niet erg efficiënt. Hij is dan ook geen voorstander van dit voorstel.

De heer BAAS vindt het prima zoals de heer Haar het een en ander heeft verwoord, hoewel D66 en ChristenUnie het meestal niet eens zijn over staatkundige onderwerpen. Hij stemt ook niet in met de suggestie om het onderwerp over te hevelen naar een bijna opgeheven Commissie woensdag-statendag.

Mevrouw BERKMAN heeft gehoord dat politieke partijen zelf verantwoordelijk zijn, maar als zij dan na gaat hoe het met de POP-avonden ging kunnen burgers best actief worden betrokken bij dit soort plannen. Verder vindt zij het heel apart dat D66 niet eens om tafel wil om erover te praten. Het CDA zegt dat het erg duur is, maar dat hoeft niet, want het kan ook meegegeven worden in advertenties die nu al worden geplaatst. Verder kan het ook efficiënt, want de provincie kan zo het draaiboek van de POP-avonden weer uit de kast halen. Jammer genoeg kan dit niet doorgaan en dat vindt zij zonde. Ook betreurt zij het dat partijen geen afspraak willen maken om hier wat verder over door te praten.

De VOORZITTER concludeert dat de commissie er in meerderheid niet voor kiest om in te gaan op het voorstel van GroenLinks over meedenkavonden.

13. Sluiting

De VOORZITTER sluit de vergadering om 12:18 uur.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid van 17 oktober 2005.

,voorzitter

,commissiegriffier

TOEZEGGINGEN

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid, gehouden op 12 september 2005 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 4 Mevrouw HAARSMA zegt toe in de volgende vergadering de stand van zaken inclusief de procedure inzake windenergie (Coevorden) exact te zullen aangeven.
- 10 Mevrouw KLIP zegt toe om de commissie concrete getallen te verstrekken met betrekking tot de feitelijke toestand van de verdroging in Drenthe, die volgens haar aanzienlijk beter is dan blijkt uit de gehanteerde berekeningssystematiek.

HW